

Alonzo T. Jones

**Posvätená
cesta
ku
kresťanskej
dokonalosti**

Zdroj biblických citátov:

- Svätá Biblia. Z pôvodných jazykov preložil Prof. Jozef Roháček. Banská Bystrica, Slovenská biblická spoločnosť 1998. 1 vyd.
- Biblia. Písmo Sväté Starej a Novej zmluvy. Banská Bystrica, Slovenská biblická spoločnosť 1991.
- Písmo sväté, Nová zmluva a Žalmy. Ekumenický preklad z pôvodných jazykov. Banská Bystrica, Slovenská biblická spoločnosť 1995.

Preložené z angl. originálu „The Consecrated Way to Christian Perfection“. 2003.

Úvod

V zjavení Krista Spasiteľa je ukázané, že sa musí objaviť v troch úlohách: ako prorok, kňaz a kráľ.

Ako o prorokovi sa o Ňom v časoch Mojžiša napísalo: "*Spomedzi ich bratov vzbudím proroka, ako si ty a vložím svoje slová do jeho úst, bude im hovoriť všetko, čo mu prikážem. Kto však neposlúchne moje slová, ktoré vysloví v mojom mene, toho vezmem na zodpovednosť*" (5 Moj 18,18.19). A táto myšlienka pokračovala v ďalších textoch Písma až po Jeho príchod.

Ako o kráľovi za čias Dávida sa o Ňom píše: "*Ja som ustanovil [pomazal] svojho kráľa na Sione, na svojom svätom vrchu*" (Ž 2,6). A táto myšlienka sa takisto vinula celým Písmom, až po Jeho príchod, po ňom a až do konca Biblie.

Písma oplývajú textami, ktoré Ho predstavujú v troch funkciách: proroka, kňaza a kráľa.

Túto trojitú pravdu všeobecne uznávajú všetci, ktorí poznajú Písmo. Ale jedna pravda až taká známa nie je: že Kristus všetky tri úlohy nezastáva naraz, ale po sebe. Najskôr je prorokom, potom kňazom a potom kráľom.

Bol "Prorok", keď prišiel na svet ako "Učiteľ od Boha", "*Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami, plné milosti a pravdy*" (Sk 3,19-23). Lenže vtedy nebol kňazom a ani by ním nebol, keby ešte stále prebýval na zemi, lebo je napísané: "*Keby bol teda na zemi, ani by nebol kňazom*" (Žid 8,4). Po ukončení svojej prorockej služby na zemi však vystúpil na nebesia k pravici Božieho trónu a je tam teraz naším „veľkým veľkňazom“, ktorý "*žije stále, aby sa za nás prihováral*." Ako je napísané: "*Bude kňazom na svojom [Otcovom] tróne; a rada pokoja bude medzi nimi obidvoma*" (Zach 6,12.13).

Tak ako nebol Kňazom, kým bol na zemi sťa Prorok, tak teraz nie je Kráľom, keď je v nebi ako Kňaz. Pravdaže, je kráľom v tom zmysle a skutočnosti, že je na tróne svojho Otca a teda je kráľovským kňazom a kňazským kráľom podľa poriadku Melchizedeka. Ten, hoci bol kňazom Najvyššieho Boha, bol tiež kráľom Sálemu, čiže Kráľom pokoja (Žid 7,1.2). To však nie je ten kráľovský úrad a trón, na ktorý sa odvolávame a na ktorý poukazovalo proctvo a zaslúbenie o Jeho výslovnom úrade kráľa.

Kráľovský úrad zo zaslúbenia a proctva znamená, že bude Kráľom na „tróne Jeho otca Dávida,“ ako pokračovanie Božieho kráľovstva na tejto zemi. Tento kráľovský úrad je v Ňom znovunastolením a pokračovaním ozdobnej čelenky, koruny a trónu Dávida. Ten sa prerušil, keď boli kráľ a ľud Judska a Izraela kvôli znesväteniu a hriechnosti vzatí do babylonského zajatia. Bolo vyhlásené: "*A ty, knieža v Izraeli, znesvätený priestupník, ktorého deň prichádza k času konečného trestu: Takto vraví Hospodin Pán: Odlož turban! Zlož korunu! Nič neostane tak, ako je. Čo je nízke, bude vyvýšené, a čo je vysoké, bude znížené. Rozvrátim, rozvrátim, rozvrátim to; ani toho nebude, dokiaľ nepríde Ten, ktorému patrí právo a súd a dám to Jemu*" (Ez 21,25-27).

Takto bol v ten čas prerušený trón, ozdobná čelenka a koruna Dávidovho kráľovstva, "*dokiaľ nepríde Ten, ktorému patrí právo,*" a keď Mu bude dané. A toto právo patrí jedine Kristovi, "Synovi Dávidovmu", a týmto „príchodom“ sa nemyslel Jeho prvý príchod, keď prišiel vo svojom ponížení, ako muž smútku a oboznámený s bolesťou, ale druhý, keď príde v svojej sláve ako „Kráľ kráľov a Pán pánov“. Vtedy Jeho kráľovstvo poláme na kusy všetky kráľovstvá zeme a strávi ich, zaplní celú zem a bude stáť naveky.

Je pravda, že keď sa Kristus narodil na tento svet ako nemluvňa v Betleheme, narodil sa ako Kráľ a vtedy bol a odvtedy je Kráľom podľa práva. Ale práve tak platí, že tento kráľovský úrad, ozdobnú čelenku, korunu a trón podľa proctva a zaslúbenia vtedy neprevzal a dosiaľ tak neurobil a ani neurobí, až kým znovu nepríde. Až vtedy vezme svoju veľkú moc na túto zem a bude vládnuť úplne a skutočne vo všetkej nádhere svojho kráľovského úradu a slávy. Lebo v Písme stojí, že keď "*zasadol súd a boli otvorené knihy*"

(Dan 7,10), ktosi ako Syn človeka prišiel k Starodávne mu dní "a bolo Jemu dané panstvo i sláva i kráľovstvo a slúžili Mu všetky národy a ľudia a jazyky; Jeho panstvo je večným panstvom, ktoré nepominie, a Jeho kráľovstvo je také, ktoré nebude zničené" (Dan 7,13.14). Až vtedy skutočne zasadne na "trón Jeho otca Dávida. Bude kraľovať nad Jákobovým domom naveky a Jeho kráľovstvu nebude konca" (Lk 1,32.33).

Z uvažovania o Kristových troch služobnostiach popísaných v textoch Písma, zaslúbení a prorockve je teda zrejmé, že prorokom, kňazom a kráľom bol po sebe, nie naraz alebo súčasne. Prišiel najskôr ako „Prorok“; teraz je Kňaz a keď znovu príde, bude Kráľom. Najskôr dokončil svoju prácu „Proroka“, až potom sa stal Kňazom a tento svoj úrad ukončí skôr, než sa stane Kráľom.

Keď o ňom uvažujeme, musíme uvažovať o tom, čím bol, čím je a čím má byť.

Inak povedané: keď bol na svete ako Prorok, ľudia o ňom mali vtedy tak uvažovať a za takého Ho v tej dobe máme teraz považovať aj my. Ale oni ho v tom čase nemohli považovať za Kňaza, lebo počas svojho pobytu na zemi ním ešte nebol.

Lenže keď sa ten čas pomínul, stal sa Kňazom. Teraz je Kňazom. Je ním práve tak skutočne, ako bol Prorokom, kým bol na zemi. A teraz máme o ňom uvažovať v Jeho úrade a pôsobení kňaza práve tak úprimne, dôkladne a ustavične, ako keď bol Prorokom na zemi.

A keď príde znovu vo svojej sláve, v majestáte svojho kráľovstva a na tróne svojho otca Dávida, budeme o ňom uvažovať ako o Kráľovi, ktorým vtedy skutočne bude. Ale dovtedy o ňom ako o kráľovi v jeho kráľovstve a kráľovskom úrade skutočne uvažovať nemôžeme.

Lebo ak tak robíme, tak len ako o takom, akým ešte len bude. O Jeho prorockej službe môžeme uvažovať len ako o takej, ktorá bola. Ale teraz o ňom musíme uvažovať ako o kňazovi, ktorým teraz je, lebo teraz je len ním. To je služobnosť, v ktorej sa teraz zjavuje a úrad, o ktorom ako o jedinom môžeme uvažovať vo vzťahu k Nemu, Jeho osobe a konaniu.

Jeho tri služobnosti nielenže nasledujú po sebe, ale aj ich poradie je zámerné – prorok, kňaz a kráľ. Kristova **prorocká** služba bola dôležitou prípravou na jeho **kňazský** úrad a ako prorok a kňaz sa pripravoval na úrad **kráľa**.

Je dôležité, aby sme o ňom uvažovali v tomto poradí.

Musíme o ňom uvažovať ako o **prorokovi**, aby sme sa učili od Toho, ktorý hovoril ako človek nikdy nehovoril, ale tiež preto, aby sme o ňom správne uvažovali ako o kňazovi.

Ako o **kňazovi** o ňom musíme uvažovať nielen preto, aby sme mali nekonečný ošoh z Jeho kňazstva, ale tiež preto, aby sme boli pripravení na to, čím budeme my sami. Je totiž napísané: "*Budú kňazmi Boha a Krista a budú s Ním kraľovať tisíc rokov*" (Zj 20,6).

A uvažovanie o ňom ako o prorokovi nás malo pripraviť na správne zvažovanie Jeho úradu kňaza. O Jeho kňazskej službe premýšľame preto, aby sme o ňom mohli správne premýšľať v Jeho úrade kráľa; čiže aby sme tam boli s Ním a vládli tam s Ním. Lebo je o nás napísané: "*Ale kráľovstvo dostanú svätí Najvyšších a držať budú kráľovstvo až na veky a až na veky vekov*" a "*budú kraľovať na veky vekov*" (Dan 7,18; Zj 22,5).

Kňazstvo je súčasným úradom a dielom Krista a je to tak od Jeho nanebovstúpenia. Pre všetkých kresťanov i iných ľudí je nadovšetko dôležité, aby uvažovali o Kristovi ako o kňazovi.

1. Taký veľkňaz

"Zo všetkého, o čom hovoríme, je hlavné toto: Máme takého veľkňaza, ktorý si zasadol po pravici trónu Velebnosti v nebesiach ako služobník svätyne a pravého stánku, ktorý postavil Pán a nie človek" (Žid 8,1).

Toto je zhrnutie svedectiev o Kristovom veľkňazstve, ktoré boli predstavené v prvých siedmich kapitolách listu Židom. „Dôležité“ nie je ani tak to, že máme Veľkňaza, ale že „*máme takého Veľkňaza*“. „Takého“ znamená „toho druhu, podobného druhu alebo stavu“ – „to isté ako bolo spomínané alebo uvedené predtým, nie iné alebo odlišné“.

Inými slovami, v predchádzajúcej časti (prvých sedem kapitol listu Židom) boli rozpísané určité veci, týkajúce sa Krista ako Veľkňaza, určité predpoklady, vďaka ktorým sa ním stal alebo veci, ktoré Mu ako Veľkňazovi prináležia a sú zhrnuté v texte: "Zo všetkého, o čom hovoríme, je hlavné toto: Máme takého veľkňaza" (Žid 8,1).

Aby sme tento text pochopili, musíme preskúmať predchádzajúcu časť tejto epištoly. Len tak porozumieme skutočnej váhe a dosahu slov „takého Veľkňaza“. Celá siedma kapitola pojednáva o tomto kňazstve. Šiesta sa končí myšlienkou naň a piata kapitola takmer celá uvažuje o tom istom. Štvrtá kapitola sa touto myšlienkou končí a je len pokračovaním tretej, ktorá sa začína príkazom: "*pozorne hľadte na apoštola a veľkňaza nášho vyznania, na Krista Ježiša*" (Žid 3,1) a je vlastne ukončením toho, čo predchádzalo v prvej a druhej kapitole. Tie – hoci sú dve – majú jednu tému.

Táto osnova jasne ukazuje, že v prvých siedmich kapitolách listu Židom je nad všetkým jedna veľká myšlienka Kristovho kňazstva a predkladané pravdy, nech je ich myšlienka a podoba akákoľvek, všetky vlastne len rôznymi spôsobmi predstavujú veľkú pravdu o Jeho kňazstve. Všetky sú nakoniec zrekapitulované slovami: "*Máme takého Veľkňaza*."

Pri odkrývaní skutočného významu a dôležitosti termínu „takého Veľkňaza“ musíme preto začať hneď prvými slovami listu Židom, sledovať túto myšlienku až po jej zhrnutie a mať ustavične na pamäti, že jedinou prezentovanou transcendentnou myšlienkou vo všetkom je text „taký Veľkňaz“ a že všetko povedané má ukázať ľuďstvu, že máme „takého Veľkňaza“. Nech sú tieto pravdy o Kristovi, obsiahnuté v za sebou idúcich výrokoch samy osebe akokoľvek bohaté a celistvé, pri ich študovaní treba ustavične myslieť na to, že napriek ich bohatosti a celistvosti je ich jediným veľkým zámerom ukázať, že máme „takého Veľkňaza“. Musíme ich považovať za podružné a vedľajšie v porovnaní s veľkou pravdou zhrnutou v slovách „*máme takého Veľkňaza*“.

V druhej kapitole Židom je na záver tam predstaveného tvrdenia napísané: "*Preto sa vo všetkom musel pripodobniť bratom, aby sa stal milosrdným a verným veľkňazom čo do vecí u Boha*" (Žid 2,17). Tým sa prehlasuje, že Kristova blahosklonnosť, Jeho podoba s ľudstvom, a to, že sa stal telom a prebýval medzi ľuďmi, to všetko bolo potrebné na to, aby sa stal "milosrdným a verným Veľkňazom." Aby sme však spoznali mieru Jeho blahosklonnosti a skutočný význam Jeho miesta v tele ako Syna človeka a človeka, potrebujeme vedieť, aká bola najskôr miera jeho vyvýšenia ako Božieho Syna a Boha – a to je téma prvej kapitoly.

Kristova blahosklonnosť, Jeho postavenie a prirodzenosť v tele na svete sú v 2. kapitole listu Židom uvedené úplnejšie než na akomkoľvek inom mieste Písma. Ale to je v druhej kapitole. Prvá ju predchádza a preto pravda a myšlienka v nej predstavená podstatne predchádza druhú. Musíme úplne porozumieť prvej kapitole, aby sme mohli túto myšlienku sledovať a porozumieť pravde uvedenej v druhej kapitole.

Vyvýšenie, postavenie a prirodzenosť Krista v nebi, pred Jeho príchodom na svet, sú v prvej kapitole Židom predstavené úplnejšie než inde v Písme. Preto je isté, že ak máme správne pochopiť Kristovo postavenie a prirodzenosť na zemi, je dôležité porozumieť, aké boli, kým bol v nebi. A pretože sa patrilo, aby bol na zemi tým, čím bol, aby mohol byť

milosrdným a verným Veľkňazom, je nevyhnutné vedieť, čím bol v nebi. Je to dôležitý precedens toho, čím bol na zemi a je to teda dôležitá súčasť svedectva, zhrnutého v slovách „*máme takého Veľkňaza*“.

2. Kristus ako Boh

O čom teda uvažuje prvá kapitola listu Židom vo vzťahu ku Kristovi?

Predovšetkým je tam predstavený "Boh" – Boh Otec, ktorý sa prihovára ľuďom, ktorý "za dávna hovorieval otcom v prorokoch" a ktorý "za týchto posledných dní nám hovoril v Synovi" (Žid 1,1).

Takto je predstavený Kristus, Boží Syn. O Ňom a Jeho Otcovi je potom napísané: "Ktorého [Otec] ustanovil za dediča všetkého, skrze ktorého učinil [Otec] aj svety" (Žid 1,2). A tak skôr, než je Kristus, Boží Syn, predstavený ako Veľkňaz a než o Ňom ako o takom budeme premýšľať, je ukázaný ako Ten, ktorý bol s Bohom ako Stvoriteľ, ako činnorodé, oživujúce Slovo pri stvorení – "skrze ktorého učinil [Boh] aj veky."

O Božom Synovi ďalej čítame: "... ktorý súc odbleskom Jeho [Božej] slávy a obrazom Jeho [Božej] podstaty a nesúc všetko slovom svojej moci a učiniac si skrze samého seba očistenie od našich hriechov posadil sa po pravici Veličenstva na výsostiach" (Žid 1,3).

Z toho sa dozvedáme, že skôr než Kristus prišiel na svet, mal v nebi božskú prirodzenosť a je v osobe a podstate obrazom Božej podstaty, charakteru a podstaty.

Preto sa o Ňom ďalej píše, že "sa stal o toľko lepším ako anjeli, o koľko znamenitejšie meno zdedil než oni" (Žid 1,4). Toto znamenitejšie meno je „Boh“. Otec ho dáva Synovi v ôsmom verši: "Ale o Synovi [Boh] hovorí: Tvoj trón, ó, Bože, na vek veku".

Kristus je teda „o toľko“ lepší ako anjeli, ako je Boh lepší než oni. A práve preto má znamenitejšie meno – meno, ktoré vyjadruje, čím je vo svojej samotnej podstate. A má ho "podľa dedičstva". Nie je udelené, ale zdedené.

Je len prirodzenou a večnou pravdou, že jediné meno, ktoré môže človek zdediť, je meno jeho otca. Kristovo meno, vznešenejšie ako meno anjelov, je meno Jeho Otca – a Ten sa volá Boh. Syn teda zdedil meno Boh, vznešenejšie ako mená anjelov, lebo je "o toľko lepší ako anjeli". A keďže to meno znie Boh, Kristus je "o toľko lepší ako anjeli", o koľko je Boh lepší ako oni.

Ďalej sa hovorí o Kristovom postavení a prirodzenosti, lepšej ako anjelskej: "Lebo ktorému z anjelov kedy [Otec] povedal: Môj Syn si ty; ja som ťa dnes splodil? A zase: Ja mu budem Otcom a on mi bude Synom?" (Žid 1,5). Je tu obsiahnutá myšlienka o vznešenejšom mene z predchádzajúceho verša. Lebo Kristus ako Boží Syn – ktorého Otcom je Boh – tak "zdedil" meno svojho Otca, ktorým je Boh a ktoré je o toľko vznešenejšie ako meno anjelov, o koľko je Boh lepší než oni.

Je to rozvedené ešte viac: "A keď zase uvedie prvorodeného na svet, hovorí: A nech sa Mu klaňajú všetci anjeli Boží!" (Žid 1,6). Je teda o toľko lepší ako anjeli, že tí sa Mu klaňajú. A je to podľa Božej vôle, lebo Kristus je vo svojej prirodzenosti Boh.

Pri tomto pozoruhodnom kontraste medzi Kristom a anjelmi ešte zostaneme: "A o anjeloch hovorí: Ktorý činí svojich anjelov vetrami a svojich svätoslužobníkov plameňom ohňa. Ale o Synovi hovorí: Tvoj trón, ó, Bože, na vek veku ["z večnosti do večnosti" – nemecký preklad]" (Žid 1,7.8).

A znovu: "Žezlo Tvojho kráľovstva je žezlom spravodlivosti. Miloval si spravodlivosť a nenávidel si nepravosť. Preto ťa pomazal, ó, Bože, Tvoj boh olejom plesania nad tvojich druhov" (Žid 1,9).

A ešte raz hovorí Otec Synovi: "Ty, Pane, na začiatku si založil zem, a nebesá sú dielom Tvojich rúk. Ony sa pomínú, ale Ty zostávaš; a všetky zostarnú ako odev a zvinieš ich

ako plášť, ako rúcho, a budú zmenené. Ty si však ten istý a Tvojim rokom nebude konca" (Žid 1,10-12).

Všimnite si tie protiklady a vyrozumejte z nich Kristovu prirodzenosť:

- § Nebesá sa pominú, ale On zostáva.
- § Nebesá zostarnú, ale Jeho rokom nebude konca.
- § Nebesia sa zmenia, ale On je ten istý.

Ukazuje nám to, že Kristus je Boh, s prirodzenosťou Boha.

Povedzme si o tomto kontraste medzi Kristom a anjelmi ešte viac: *"A kedy ktorému anjelovi povedal: Posad' sa Mi po pravici, kým nepoložím Tvojich nepriateľov ako podnožku Tvojich nôh? Či nie sú všetci služobnými duchmi posielanými slúžiť tým, čo majú zdediť spasenie?" (Žid 1,13.14).*

V prvej kapitole listu Židom je Kristus zjavený ako vyšší než anjeli, ako Boh. A o toľko vyšší ako oni, ako je vyšší Boh, pretože Ním je. Je tu odhalený ako Boh, s Božím menom, lebo podľa prirodzenosti je Boh – a to tak úplne, že je obrazom Božej podstaty.

To je Kristus Spasiteľ, Duch ducha, podstata podstaty, Boha. A je dôležité, aby sme to vedeli, lebo len tak spoznáme Jeho prirodzenosť človeka, odhalenú v druhej kapitole listu Židom.

3. Kristus ako človek

Kristova podobnosť s **Bohom** vysvetlená v prvej kapitole listu Židom je úvodom k Jeho podobnosti s **ľuďmi** v kapitole druhej a je len základom jej skutočného chápania. Jeho Božia podoba – nie v zmysle púheho obrazu či postavy, ale v zmysle samotnej prirodzenosti, samotný *"obraz Jeho podstaty"*, Duch Ducha, podstata podstaty Boha – nás pripravuje na pochopenie Jeho podoby s ľuďmi. Na jej základe máme porozumieť, že sa ľuďom nepodobá iba výzorom, obrazom alebo postavou, ale i prirodzenosťou, samotnou podstatou. Inak by bola celá prvá kapitola listu Židom so svojimi podrobnými informáciami v tejto súvislosti bezvýznamná a nesprávne umiestnená.

Aká je teda podľa druhej kapitoly listu Židom pravda o Kristovi, narodenom v podobe ľudí?

Máme na pamäti veľkú myšlienku z 1. kapitoly a z prvých štyroch veršov kapitoly druhej – o Kristovi v protiklade k anjelom, vyššom než anjeli - ako o Bohu. Začneme 5. veršom 2. kapitoly, kde sa začína úvaha o Kristovi v protiklade s anjelmi, kde je ako človek nižší než oni.

Čítame: *"Ved' anjelom Pán nepodriadil budúci svet, o ktorom hovoríme. Tak o tom ktosi kdesi svedčí: Čo je človek, že naňho pamätáš, alebo syn človeka, že oňho dbáš? Stvoril si ho o niečo menším, ako sú anjeli, slávou a cťou si ho ovenčil, a ustanovil si ho nad dielami svojich rúk. Všetko si poddal pod Jeho nohy. Lebo tým, že Mu poddal všetko, nenechal ničoho Jemu nepoddaného. No, teraz ešte nevidíme, že by Mu bolo všetko poddané. Ale vidíme Ježiša" (Žid 2,5-9).*

Čiže inými slovami: nie anjelom podmanil Boh budúci svet, ale človeku - ibaže nie tomu, ktorému bol pôvodne podrobený, lebo hoci to tak bolo, predsa to teraz tak nevidíme. Človek stratil svoju vládu a namiesto toho, aby mu bolo všetko podrobené pod nohy, sám teraz podlieha smrti: len preto, že je poddaný hriechu. Lebo *"skrze jedného človeka vošiel hriech do sveta a skrze hriech smrť, a takto prešla smrť na všetkých ľudí, pretože všetci zhrešili"* (Rim 5,12). Podlieha smrti, lebo je poddaným hriechu; smrť je totiž len mzdou hriechu.

Pri tom všetkom naveky platí, že nie anjelom podrobil Boh budúci svet, ale človeku. A Kristus je ČLOVEK.

Hoci bolo človeku dané vládnuť a teraz to tak nevidíme, hoci mu bola daná vláda nad všetkým a teraz vidíme, že ten určitý človek ju stratil, predsa len „*vidíme Ježiša*“ – ako človeka, ktorý prišiel, aby pôvodnú vládu znovu získal. „*Vidíme Ježiša*“ ako človeka, ktorý prišiel, aby Mu boli podrobené všetky veci.

Tým človekom bol prvý Adam, týmto druhým je posledný Adam. Prvý Adam bol stvorený o trochu menším než anjeli; tohto posledného Adama, Ježiša, vidíme tiež "*učiného čosi málo menším od anjelov*" (Žid 2,9).

Prvý človek nezostal v postavení, kde bol učinový "*menším než anjeli*". Stratil ho a klesol ešte hlbšie, stal sa poddaným hriechu a tým utrpenia, ba utrpenia smrti. A posledného Adama vidíme na tom istom mieste, v tom istom stave: "*Vidíme Ježiša, stvoreného o niečo menším ako sú anjeli, ktorý pretrpel smrť*". A zase: "*Lebo aj Ten, čo posväcuje, ako aj tí, čo sú posväcovaní, všetci pochádzajú Z JEDNÉHO*" (Žid 2,11).

Ten, ktorý posväcuje, je Ježiš. Posväcovaní sú ľudia zo všetkých národov, pokolení, jazykov a ľudu. A jeden posvätený človek z akéhokoľvek národa, pokolenia, jazyka alebo ľudu je Božím dôkazom toho, že posvätený mohol byť **každý** človek z toho národa, pokolenia, jazyka alebo ľudu. A Ježiš, ktorý sa stal jedným z týchto, aby ich mohol priviesť k sláve, je dôkazom, že je vcelku jeden z ľudstva; že On ako človek a všetci ľudia ako takí sú „*všetci z jedného. Preto sa nehanbí nazvať ich bratmi*" (Žid 2,11).

Preto tak, ako bol na nebi s' Boh vyšší než anjeli, na zemi bol ako človek nižší než oni. Keď bol ako Boh vyšší než anjeli, On a Boh boli z jedného. Práve tak keď bol na zemi ako človek nižší než anjeli, On a človek sú „z jedného“. Z toho dôvodu tak istotne ako boli na Božej strane Ježiš a Boh z jedného – jedného Ducha, prirodzenosti a podstaty, tak i na strane človeka sú Kristus a človek „z jedného“ – jedného tela, prirodzenosti a podstaty.

Kristus je podobný **Bohu** podstatou i podobou. A **človeku** sa taktiež podobá podstatou i podobou. Inak je prvá kapitola listu Židom ako úvod k druhej kapitole nezmyselná, prázdna a na nesprávnom mieste a neslúži ako protiklad medzi prvou a druhou kapitolou.

4. Stal sa účastným toho istého (Mal podiel na tom istom)

Prvá kapitola listu Židom zjavuje, že Kristova podobnosť s **Bohom** nespočíva iba v podobe a znázornení, ale tiež v samotnej podstate. **Druhá** kapitola práve tak jasne ukazuje, že jeho podobnosť s **ľuďmi** nie je iba v podobe a znázornení, ale i v samotnej podstate. Je podobný ľuďom vo všetkom, je presne taký ako oni. Preto je napísané: "*Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha a to Slovo bol Boh.... A to Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami*" (J 1,1-14).

A je to podobnosť s človekom v jeho padlej, hriechnej prirodzenosti, nie v pôvodnej bezhriechnej. Presvedčajú nás o tom slová: "*Vidíme Ježiša, stvoreného o niečo menším ako sú anjeli, ktorý pretrpel smrť*." Vidíme Ho na mieste človeka takého, akým človek bol, odkedy sa stal poddaným smrti.

Práve tak isto, ako vidíme Ježiša nižšieho od anjelov, na utrpenie smrti, je tým tiež ukázané, že ako človek prijal tú ľudskú prirodzenosť, ktorá vznikla po vstupe smrti a nie takú, aká bola predtým, než sa človek stal poddaným smrti.

Smrť vošla kvôli hriechu; keby nebol vošiel hriech, smrť by nikdy nebola mohla vojsť. A vidíme Ježiša, učiného menším ako anjeli na utrpenie smrti. Preto Ho vidíme učiného s takou ľudskou prirodzenosťou, akú má človek od pádu do hriechu, nie pred ním. Urobil to preto, aby mohol „*ochutnať smrť za každého človeka*“. Stal sa človekom, aby ho získal. K človeku musí prísť tam, kde je. Človek podlieha smrti, preto sa Ježiš musí stať takým človekom, akým človek je, odkedy je smrteľný.

"*Ved' sa patrilo, aby Toho, pre ktorého je všetko a skrze ktorého je všetko, ktorý doviedol mnoho synov do slávy, veľvodcu ich spasenia dokonalým učinil utrpením*" (Žid

2,10). Keď sa teda stal človekom, patrilo sa, aby bol takým, ako človek. Človek podlieha utrpeniu. Preto sa patrilo, aby Ježiš prišiel k človeku tam, kde je – v jeho utrpení.

Skôr, ako človek zhrešil, v žiadnom zmysle nepodliehal utrpeniu. Keby bol mal Ježiš prísť s ľudskou prirodzenosťou pred pádu do hriechu, znamenalo by to, že by nebol mohol poznať utrpenia človeka a teda získať si ho, aby ho zachránil. Ale pretože mu svedčalo, aby bol pri privádzaní človeka k sláve zdokonalený skrze utrpenie, je isté, že ako človek mal takú prirodzenosť, ktorá podlieha utrpeniu, ba utrpeniu smrti, a ktorá je mzdou za hriech.

A tak je napísané: *"A rovnako ako deti majú účasť na krvi a tele, tak aj On podobným spôsobom stal sa účastným toho istého"* (14. verš). Kristus vo svojej ľudskej prirodzenosti prijal to isté telo a krv, akú majú ľudia. Všetky slová, ktoré sa dali použiť na vysvetlenie tohto sú tu zhrnuté v jednej vete.

Ľudské deti majú účasť na tele a krvi a preto **mal** aj On **účasť** na tom istom. No to nie je všetko: tiež mal účasť **na tom istom** tele a krvi ako oni. Ale ani to nie je všetko: On sám **podobne** mal účasť na tom istom tele a krvi ako ľudské deti.

Inšpirovaný Duch tak veľmi túži, aby bola táto pravda taká jasná a dôrazná, že by ju pochopili všetci, že sa neuspokojí s použitím menšieho počtu slov, než koľko použil, a síce, že *"deti majú účasť na tele a krvi, tak aj On podobným spôsobom stal sa účastným toho istého"* tela a krvi.

A urobil to preto, aby *"smrťou... vyslobodil tých, ktorých po celý život zotročoval strach pred smrťou"* (Žid 2,14.15). Mal účasť na tom istom tele a krvi, aké máme my v otroctve hriechu a v strachu zo smrti, aby nás z nich mohol vyslobodiť.

A tak *"Ten, čo posväcuje, ako aj tí, čo sú posväcovaní, všetci pochádzajú z jedného. Preto sa nehanbí nazvať ich bratmi."*

Túto veľkú pravdu o pokrvnom príbuzenstve, o tomto pokrvnom bratstve učí evanjelium v knihe Genesis. Lebo keď Boh uzatvoril svoju večnú zmluvu s Abrahámom, obeť boli rozrezané vo dvoje a Boh s Abrahámom prešli pomedzi kusy (1 Moj 15,8-18; Jer 34,18.10; Žid 7,5. 9). Týmto aktom uzatvoril Pán „najsľávnejšiu zmluvu známu Orientálcom“ alebo ľudstvu - krvnú zmluvu – a stal sa tak Abrahámovým pokrvným bratom vo "vzťahu, ktorý presahuje všetky ostatné vzťahy v živote."

Tú istú veľkú pravdu učí aj evanjelium v knihe Leviticus (3 Moj). Píše sa tam o zákone vykúpenia ľudí a ich dedičstva. Keď niektorý Izraelita stratil svoje dedičstvo alebo sa sám dostal do otroctva, bolo zabezpečené vykúpenie. Ak vládol seba či svoje dedičstvo vykúpiť sám, mohol to urobiť. Ak toho však nebol schopný, výkupné právo padlo na jeho najbližšieho pokrvného príbuzného. Nebol to len nejaký blízky príbuzný medzi jeho bratmi, ale najbližší **príbuzný**, ktorý je na to oprávnený (3 Moj 25,24-28; 47-49; Rút 2,20; 3,9.12.13; 4,1-14).

Genesis a Leviticus tak po celé veky učili tú istú pravdu, ktorú nachádzame v 2. kapitole listu Židom – pravdu, že človek stratil svoje dedičstvo a sám je tiež v otroctve. A pretože sám nemôže vykúpiť seba ani dedičstvo, výkupné právo padá na najbližšieho spôsobilého príbuzného. A Ježiš Kristus je jediný v celom vesmíre, kto to dokáže.

Ibaže Vykupiteľ nesmie byť len oprávnený, musí to byť **pokrvný** príbuzný. A musí byť nielen blízky, ale **najbližší** príbuzný, najbližší pokrvný príbuzný. Preto „ako deti“ človeka – ako deti toho, ktorý stratil naše dedičstvo – *„máme účasť na tele a krvi, tak aj On mal podiel na tom istom"* – mal účasť na tele a krvi, ktoré boli v samotnej podstate také ako naše a tak sa stal naším najbližším príbuzným. A preto je napísané, že On a my *„všetci pochádzame z jedného. Preto sa nehanbí nazvať nás bratmi"* (Žid 2,11).

Ale Písmo sa nezastaví dokonca ani pri tomto vyhlásení o tejto nadovšetko dôležitej pravde. Ďalej hovorí: *"Lebo vskutku nevzal prirodzenosť anjelov; ale vzal na seba semeno Abrahámovo. pre čo sa vo všetkom musel pripodobniť bratom"* (Žid 2,16.17), ktorých pokrvným bratom sa stal, keď uzatvoril tú večnú zmluvu.

A urobil to preto, aby *"pretože sám trpel, keď bol pokúšaný, mohol pomáhať tým, čo sú pokúšaní"* (2,18). Lebo On *"súcitil s našimi slabosťami"*, súc *"vo všetkom pokúšaný, ale bez hriechu"* (Žid 4,15). Jeho ľudská prirodzenosť bola vo všetkom taká ako naša, preto mohol byť a aj bol pokúšaný vo všetkom ako my. A jedinou cestou k tomu, aby bol pokúšaný „ako sme my“, bolo, aby sa stal „vo všetkom“ „ako sme my“.

Vo svojej ľudskej povahe je jedným z nás a *„vzal na seba naše slabosti"* (Mt 8,17), preto mohol *"súcitil s našimi slabosťami."* Keďže sa stal vo všetkom takým ako sme my, keď bol pokúšaný, cítil sa presne tak ako my v takej situácii. Vie o tom všetko, takže môže pomôcť a dokonale spasit' tých, ktorí Ho prijmu. Keď bol v tele, sám v tele, bol taký slabý ako my a sám od seba nemohol *"robiť nič"* (J 5,30). Keď teda niesol *"naše nemoci, vzal na seba naše bolesti"* (Iz 53,4) a bol pokúšaný ako my, cítil sa ako my. Svojou božskou vierou zvíťazil nad všetkým Božou mocou, ktorú Mu tá viera priniesla – priniesol nám ju v našom tele.

Preto je Jeho meno Imanuel, čo znamená „Boh s nami“. Nie Boh len s Kristom, ale Boh s **nami**. Boh bol s Ním vo večnosti a mohol s Ním byť, i keby nebol dal sám seba za nás. Ale človek skrze hriech zostal bez Boha a Boh chcel byť opäť s nami. Preto sa Ježiš stal „nami“, aby Boh s Ním mohol byť „Bohom s nami“. A to je Jeho meno, lebo tým je. Buď požehnané Jeho meno.

A toto je „viera Ježišova“ a jej moc. Toto je náš Spasiteľ – Boží a ľudský — a preto môže dokonale spasit' každého, kto skrze Neho príde k Bohu (7,25).

5. Narodený pod zákonom

"Kristus Ježiš,... hoci mal Božiu podobu,... sám seba zmaril prijímúc podobu sluhu a stal sa podobným ľuďom" (Fil 2,5-7). Stal sa podobným ľuďom, takým, ako sú oni, a práve tam, kde sú.

"Slovo sa stalo telom." On *"mal podiel na tom istom"* tele a krvi, ktorých účastníkmi sú ľudia, odkedy človek upadol do hriechu. A tak je napísané: *"Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného... pod zákonom"* (Gal 4,4).

Byť pod zákonom znamená byť vinný, odsúdený a podliehať kliatbe. Lebo je napísané: *"Vieme však, že to, čo hovorí zákon, hovorí tým, čo sú pod zákonom, aby... celý svet bol vinný pred Bohom."* Je to preto, že *"všetci zhrešili a nemajú Božiu slávu"* (Rim 3,19.23; 6,14).

A vina hriechu prináša kliatbu. U Zach 5,1-4 videl prorok *"letiaci zvitok o dĺžke dvadsať lakt'ov a o šírke desať lakt'ov."* Pán mu povedal: *"Toto je kliatba, ktorá vychádza na celú zem."* A čo je príčinou tejto kliatby nad tvárou celej zeme? Toto: *"Lebo každý zlodej, aj každý krivoprišačník bude potrestaný podľa nej."*

Tento zvitok je teda Boží zákon, pričom z každej tabuľky je citované jedno prikázanie. Poukazuje to na to, že v zvitku sú obsiahnuté obidve tabuľky zákona. Každý, kto kradne – každý, kto prestupuje zákon vo veciach druhej tabuľky – bude vyťatý podľa zákona na tejto strane a každý, kto prisahá – každý, kto robí priestupok vo veciach prvej tabuľky zákona – bude vyťatý podľa tejto strany.

Nebeskí zapisovatelia nemusia urobiť zápis o každom jednotlivom hriechu každého človeka, jednoducho iba zaznačia do jeho zvitku, ktoré jednotlivé prikázanie je v každom priestupku porušené. Z nasledujúcich slov vyplýva, že takýto zvitok zákona ide s každým človekom všade, kam ide, ba prebýva v jeho dome: *"Vyvediem ju – znie výrok Hospodina mocností – a vojde do domu zlodēja i do domu toho, kto v mojom mene krivo prisahá; usídli sa v jeho dome"* (Zach 5,4).

A ak sa nenájde liek, zvitok zákona tam zostane, až kým kliatba nezničí toho človeka a jeho dom *"aj s hradami a kamením"*, čiže kým kliatba nepohlí zem v ten veľký deň, keď

rozpálené živly potečú. Lebo „moc hriechu“ a kliatba „je zákon“ (1 Kor 15,56; Iz 24,5.6; 2 Pt 3,10-12).

Ale vďaka Bohu, "*Boh poslal svojho Syna, narodeného... pod zákonom, aby vykúpil tých, čo sú pod zákonom*" (Gal 4,4.5). Svojím príchodom priniesol vykúpenie každej duši, ktorá je pod zákonom. Aby ho však priniesol dokonale, musel sám prísť k ľuďom tam, kde sú a taký, ako sú oni – pod zákonom.

A takým „sa stal“. Naozaj, lebo sa "*narodil pod zákonom*". Stal sa „vinným“, stal sa odsúdeným podľa zákona. Stal sa takým vinným, ako ktorýkoľvek človek, ktorý je pod zákonom. Stal sa „odsúdeným“ práve tak úplne ako sa narodil alebo môže narodiť ktorýkoľvek človek, ktorý je odsúdený kvôli porušovaniu zákona. „Narodil sa“ pod kliatbou práve tak úplne ako pod ňou bol alebo môže byť ktorýkoľvek človek na svete. Lebo je napísané: "*prekliaty od Boha je každý, kto visí na dreve [strome]*" (5 Moj 21,23).

V hebrejčine to vyznie ešte silnejšie, lebo doslovný preklad znie: "Ten, kto visí na dreve, je Božou kliatbou." A presne toto je sila skutočnosti o Kristovi, lebo je napísané, že „sa stal kliatbou“. Keď sa teda narodil pod zákonom, stal sa všetkým tým, čo bytie pod zákonom znamená. Stal sa vinným, odsúdeným, kliatbou.

Navždy však pamätajte, že týmto všetkým „sa stal“. Nič z toho nebol sám od seba, z vrodenej vady, ale všetkým tým „sa stal“. A to všetko kvôli nám; pre nás, ktorí sme pod zákonom; pre nás, ktorí sme odsúdení kvôli prestúpeniu zákona; pre nás, ktorí sme pod kliatbou, lebo prisaháme, klameme, zabíjame, kradneme, smilníme a pre všetky ostatné porušenia zvitku Božieho zákona, ktorý ide s nami a zostáva v našom dome.

Narodil sa pod zákonom, aby vykúpil tých, ktorí sú pod ním. Stal sa kliatbou, aby vykúpil tých, ktorí sú pod ňou, pretože sú pod zákonom.

Nech to však urobil pre kohokoľvek a nech sa učením toho dosiahne čokoľvek, nikdy nesmieme zabudnúť, že aby urobil to, čo urobil, musel „sa stať“ tým, čím tí, pre ktorých sa to urobilo, už boli.

Preto ktorýkoľvek človek na celom svete, ktorý pozná vinu, kvôli nej tiež vie, čo Ježiš pre neho zakúsil. Podľa toho vie, ako blízko k nemu Ježiš prišiel. Ten, kto vie, čo je odsúdenie, vie presne i to, čo Ježiš pre neho zakúsil a tak vie, ako dôkladne s ním môže súcítiť a vykúpiť ho. Ten, kto pozná kliatbu hriechu, "kliatbu svojho vlastného srdca", presne vie, čo Ježiš pre neho prežil a ako celkom sa s ním skúsenostne stotožnil.

Ježiš niesol vinu, bol odsúdený a teda pod ťarchou kliatby. Po celý život na tomto svete plnom viny, odsúdenia a kliatby žil dokonalý život Božej spravodlivosti bez toho, aby vôbec zhrešil. A vždy, keď niektorý človek pozná vinu, odsúdenie a kliatbu hriechu a vie, že Ježiš skutočne všetko toto precítil a zakúsil presne tak ako on, môže okrem toho vierou v Ježiša skúsenostne poznať požehnanosť dokonalého života Božej spravodlivosti v tomto živote, aby ho vykúpil z viny, odsúdenia a kliatby, aby sa zjavoval počas jeho celého života a bránil mu v tom, aby vôbec zhrešil.

Kristus sa narodil pod zákonom, aby vykúpil tých, ktorí boli pod ním. A toto požehnané dielo je dosiahnuté pre každého človeka, ktorý to vykúpenie prijíma.

"*Kristus nás vykúpil spod kliatby zákona tým, že sám sa stal za nás kliatbou*" (Gal 3,13). Kristus sa nestal kliatbou nadarmo: dosiahol tým všetko, čo zamýšľal pre každého človeka, ktorý to prijme. Lebo to všetko sa urobilo, "*aby na pohanov prešlo v Kristu Ježišovi požehnanie Abrahámovo, aby sme dostali zaslúbenie Ducha skrze vieru*" (Gal 3,14).

Nech sa tým však zamýšľalo a dosiahlo čokoľvek, každý človek musí mať vždy na pamäti FAKT, že Kristus sa svojím znížením, zmarením seba samého a tým, že sa "*narodil v podobe ľudí*" a "*stal sa telom*", dostal pod zákon, stal sa vinným – odsúdeným, pod kliatbou – práve tak reálne a úplne ako ktorýkoľvek človek, ktorý bude kedy vykúpený.

A keď tým všetkým prešiel, je pôvodcom večnej spásy a môže z najhlbšieho klesnutia dokonale spasiť všetkých, ktorí prichádzajú k Bohu skrze Neho.

6. Narodený zo ženy

Pomocou čoho sa Kristus stal telom? Prostredníctvom čoho sa stal účastníkom ľudskej prirodzenosti? – Presne tak isto, ako my všetci: ako všetky ľudské deti. Lebo je napísané: *"Tak ako deti stali sa účastnými tela a krvi, tak aj On podobným spôsobom stal sa účastným toho istého"* (Žid 2,14).

Podobne znamená „podobným spôsobom“, „tak“, „tým istým spôsobom“. Tak mal účasť na „tom istom“ tele a krvi, aké majú ľudia, takým istým spôsobom, ako oni. Ľudia majú na nich účasť narodením. Tak "podobne" aj On. Preto je napísané: *„Dieťa sa nám narodilo."*

Obdobne je ďalej napísané: *"Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy"* (Gal 4,4). On, narodený zo ženy na tomto svete, podľa prirodzeného stavu vecí sa narodil z jediného druhu ženy, aký tento svet pozná.

Ale prečo sa musel narodiť zo ženy? Prečo nie z muža? Jednoducho preto, že keby pošiel z muža, nepriblížilo by Ho to dostatočne k ľudstvu, akým je: k ľudstvu pod hriechom. Pošiel zo ženy, aby mohol prísť bezvýhradne tam, kde ľudská prirodzenosť hreší.

Aby to urobil, musí sa narodiť zo ženy, pretože žena, nie muž, zhrešila ako prvá. Lebo *"Adam nebol zvedený, ale žena súc zvedená dopustila sa prestúpenia"* (1 Tm 2,14).

Keby sa stal len potomkom muža, nedosiahol by plnú šírku sféry hriechu, pretože zhrešila žena a hriech bol teda vo svete skôr, ako zhrešil muž.

Kristus bol teda stvorený zo ženy, aby mohol prísť do styku s veľkým svetom hriechu priamo pri žriedle, kde hriech vstúpil do tohto sveta. Keby bol stvorený inak ako zo ženy, bol by o toto ukrátený a bol by úplne minul cieľ vykúpenia človeka z hriechu.

Hadovi malo rozdrviť hlavu „**Semeno ženy**“ a len ako „**semeno ženy**“ a „**narodený zo ženy**“ mohol čeliť hadovi na jeho vlastnej pôde, presne tam, kde hriech vstúpil do tohto sveta.

Bola to žena, ktorá na tomto svete pôvodne spáchala priestupok. Bola to žena, skrze ktorú hriech pôvodne vošiel. Preto pri vykúpení ľudí z hriechu musí Ten, kto chce byť Vykupiteľom, ísť späť od človeka, aby čelil hriechu, ktorý bol vo svete skôr, ako zhrešil muž.

Preto Ten, ktorý prišiel vykúpiť, „pošiel zo ženy“. Vďaka tomu mohol ísť po stope hriechu až k samotnému žriedlu, ktorým hriech pôvodne vstúpil do sveta skrze ženu. A tak, keď našiel hriech vo svete a vykorenil ho z neho tam, kde pôvodne vstúpil do sveta, až kým zo sveta nebudú zmetené aj jeho posledné pozostatky, podľa prirodzeného stavu vecí musí mať účasť na ľudskej prirodzenosti, aká existuje po vpáde hriechu.

Inak by nebolo bývalo treba, aby „pošiel zo ženy“. Keby sa nebol mal dostať do najužšieho styku s hriechom, ktorý je vo svete a v ľudskej prirodzenosti, keby sa mal od neho odchyliť len o jeden stupeň v porovnaní s ľudskou prirodzenosťou, potom by nebol musel byť "pošlý zo ženy."

Ale preto, že sa narodil zo ženy — nie z muža, preto, že pošiel z tej, skrze ktorú hriech pôvodne vošiel do sveta, ukazuje to nad všetko možné, že medzi Kristom a hriechom v tomto svete a medzi Kristom a ľudskou prirodzenosťou pod hriechom niet rozdelenia, ani len o stupienok. Stal sa telom, narodil sa, aby sa stal hriechom. Stal sa telom, takým, aké je a aké je na tomto svete, aby sa stal hriechom, takým, akým hriech je.

A musí to urobiť, aby vykúpil stratené ľudstvo. Keby mal byť v nejakom zmysle odlúčený čo len o stupienok alebo o jeho náznak od prirodzenosti tých, ktorých prišiel vykúpiť, znamenalo by to, že úplne minie cieľ.

Preto keď sa narodil „pod zákonom“ – lebo tí, ktorých chcel vykúpiť, sú pod zákonom – a keď sa stal kliatbou – lebo tí, ktorých chcel vykúpiť, sú pod kliatbou – a keď sa stal hriechom – pretože tí, ktorých chcel vykúpiť sú hriešnici, „predaní hriechu“ - musí sa stať

telom - a „**takým istým**“ telom a krvou, lebo tí, ktorých chcel vykúpiť sú telo a krv a musí sa narodiť „**zo ženy**“, lebo hriech bol vo svete po prvýkrát skrze ženu a v žene.

Úplne chápeme, že Kristus mal svojím narodením účasť na prirodzenosti Márie – „**ženy**“, z ktorej „**pošiel**“. Ale telesná myseľ nechce pripustiť, že by Boh vo svojej dokonalej svätosti strpel, aby prišiel k ľuďom tam, kde sú – v ich hriechnosti. Preto boli vyvíjané snahy uniknúť dôsledkom tejto nádhernej pravdy, pravdy o zmarení seba. Bola vymyslená teória, že prirodzenosť panny Márie bola odlišná od prirodzenosti zvyšku ľudstva, že jej telo nebolo presne také ako u všetkých ľudí. Tento výmysel stavia na tom, že Mária bola nejakým zvláštnym spôsobom urobená inou, než je zvyšok ľudských bytostí, najmä preto, aby sa z nej Kristus mohol náležito narodiť.

Keby nemal také isté telo ako tí, ktorých prišiel vykúpiť, potom nemá vôbec význam, aby sa vôbec stal telom. Ba čo viac, nakoľko jediné telo, ktoré existuje na tomto širom svete je biedne, hriešne a stratené ľudské telo, aké majú všetci ľudia, ak sa nestal takým telom, tak potom nikdy skutočne neprišiel na svet, ktorý potrebuje byť vykúpený. Pretože ak prišiel v ľudskej prirodzenosti odlišnej od tej, ktorá skutočne je v tomto svete, potom – hoci bol na svete – predsa pre nejaké praktické zámery priblíženia sa k človeku a pomoci človeku bol od neho práve taký vzdialený, akoby nikdy nebol prišiel. Lebo v tom prípade bol vo svojej ľudskej prirodzenosti práve taký vzdialený od človeka a práve tak z iného sveta, akoby nebol na tento svet vôbec nikdy prišiel.

Tento výmysel vyvrcholil v tom, čo poznáme ako rímsko-katolícka dogma o nepoškvrnenom počatí. Mnohí protestanti, ak nie väčšina, ako aj iní nekatolíci si myslia, že nepoškvrnené počatie sa týka počatia Ježiša pannou Máriou. Lenže to je najprostý omyl! Vôbec sa nevzťahuje na počatie Krista Máriou, ale na počatie samotnej Márie jej matkou.

Oficiálna a „neomylná“ doktrína o nepoškvrnenom počatí, ktorá bola 8. decembra 1854 slávnostne formulovaná ako článok viery pápežom Píom IX. ex cathedra, znie takto:

„Autoritou nášho Pána Ježiša Krista, požehnaných apoštolov Petra a Pavla a našou vlastnou autoritou vyhlasujeme, uznávame a formulujeme, že doktrína, ktorá učí, že najsvätejšia Panna Mária, v prvom okamihu jej počatia, zvláštnou milosťou a výsadou Všemohúceho Boha, vzhľadom na zásluhy Ježiša Krista, Spasiteľa ľudstva, bola uchovaná bez poškrvny prvotného hriechu, bola zjavená Bohom a teda v ňu majú pevne a neochvejne veriť všetci veriaci.“

Preto keby sa niekto odvážil, a Boh uchovaj, myslieť vo svojom srdci inak než sme my formulovali, nech vie, ba čo viac rozumie, že je odsúdený svojím vlastným úsudkom, že sa stal stroskotancom viery a odpadol od jednoty Cirkvi.“ (Catholic Belief, str. 214)

Katolícki autori definujú túto predstavu takto:

„Staroveký spis "De Nativitate Christi," nájdený v dielach sv. Cypriána hovorí: Pretože (Mária) bola „veľmi odlišná od zvyšku ľudstva, preniesla sa na ňu ľudská prirodzenosť, ale nie hriech.“

Theodore, jeruzalemský patriarcha, povedal na druhom koncile v Nice, že Mária "je skutočne matka Božia a panna pred pôrodom i po ňom; a bola stvorená vo vznešenejšom a slávnejšom stave než všetky stvorenia, či rozumové alebo telesné." (Tamtiež, str. 216, 217)

Toto jasne kladie prirodzenosť Márie úplne mimo akejkol'vek skutočnej podoby alebo vzťahu s ľudstvom alebo ľudskou prirodzenosťou, aká je. Pamätajme na to a sledujme, kam až tento výmysel viedol. Slovanami kardinála Gibbonsa je to takto:

„Vyhlasujeme, že Druhá Osoba Svätej Trojice, Božie Slovo, ktorá je vo svojej božskej prirodzenosti od celej večnosti, narodená z Otca, tej istej podstaty ako On, sa v plnosti času znovu narodila, súc narodená z panny, tak vezmúc na seba z jej materského lona ľudskú prirodzenosť tej istej podstaty, ako bola jej.“

Pokiaľ sa božské tajomstvo vtelenia môže odraziť v prirodzenom poriadku, tak požehnaná Panna, pod zatienením Svätého Ducha, prenesením na Druhú Osobu

zbožňovaniahodnej Trojice, ako matky robia, skutočnej ľudskej prirodzenosti tej istej podstaty ako jej, je tým skutočne a naozaj Jeho matka.“ (Faith of Our Fathers, str. 198, 199)

A teraz si dajte tieto dve veci dokopy. Po prvé, prirodzenosť Márie je popísaná nielen ako „veľmi odlišná od zvyšku ľudstva“, ale tiež „vznešenejšia a slávnejšia ako všetky prirodzenosti“, čo ju kladie nekonečne **nad** akúkoľvek skutočnú podobu alebo vzťah so skutočným ľudstvom.

Ježiš je ďalej popísaný ako taký, ktorý od nej vzal ľudskú prirodzenosť tej istej podstaty, akú mala ona.

Práve tak isto ako že dve a dve sú štyri z tejto teórie vyplýva, že Pán Ježiš je vo svojej ľudskej prirodzenosti „veľmi odlišný“ od zvyšku ľudstva; Jeho prirodzenosť nie je vlastne vôbec ľudská.

Taká je rímsko-katolícka doktrína o ľudskej prirodzenosti Krista. Jednoducho tvrdí, že Kristova prirodzenosť nie je vôbec ľudská, ale božská: "vznešenejšia a slávnejšia než všetky stvorenia." Kristus bol podľa nej vo svojej ľudskej prirodzenosti taký odlišný od ľudstva, že sa naňho vôbec nepodobal. Mal prirodzenosť, v ktorej nemohol mať s ľudstvom vôbec žiadny pocit spolupatričnosti.

Ale viera Ježišova nie je taká. Viera Ježišova je, že "*tak ako deti sú účastné tela a krvi, tak aj on podobným spôsobom stal sa účastným toho istého*" (Žid 2,14).

Viera Ježiša je, že Boh poslal "*svojho Syna v podobe hriešneho tela*" (Rim 8,3).

Viera Ježiša je, že "*vo všetkom sa musel pripodobniť bratom*".

Viera Ježiša je, že On "*vzal na seba naše nemoci*" a spojil sa "s našimi slabosťami," pokúšaný vo všetkom ako sme my. Keby nebol taký ako my, nebol by mohol byť pokúšaný „ako sme my“. On však bol "vo všetkom pokúšaný ako sme my." Preto bol "vo všetkom" "ako sme my".

V citáciách katolíckej viery v tejto kapitole sme predstavili vierovyznanie Ríma o ľudskej prirodzenosti Krista a Márie. V 2. kapitole Židom a príbuzných textoch Písma je predstavená – a v týchto štúdiách sme sa snažili reprodukovať ju tak, ako je tam predstavená – viera Ježišova, čo sa týka ľudskej prirodzenosti Krista.

Vyznanie Ríma o ľudskej prirodzenosti Krista, Márie a nás pramení z predstavy prirodzenej mysle, že Boh je príliš čistý a príliš svätý na to, aby prebýval s nami a v nás, v našej hriešnej ľudskej prirodzenosti: že hriešnici ako my sú pre Neho v Jeho čistote a svätosti príliš vzdialení, než aby k nám ako takým prišiel.

Pravá viera – viera Ježišova – je taká, že On prišiel k nám v našej ľudskej prirodzenosti, ktorú vzal, prišiel k nám presne tam, kde sme, k vzdialeným vo svojej hriešnosti. Hovorí, že Boh, taký nekonečne čistý a svätý, bude v Kristovi skrze Svätého Ducha ochotne prebývať s nami a v nás - hriešnych, degradovaných a stratených - aby nás zachránil, očistil a posvätil.

Viera Ríma tvrdí, že musíme byť čistí a svätí, aby Boh s nami vôbec prebýval.

Viera Ježišova je, že Boh musí prebývať s nami a v nás, aby sme vôbec boli svätí alebo čistí.

7. Zákon dedičnosti

§ "Slovo sa stalo telom" (J 1,14).

§ "Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna narodeného zo ženy" (Gal 4,4).

§ "Hospodin uvalil na Neho neprávosť všetkých nás" (Iz 53,6).

Videli sme, že keď sa Kristus narodil zo ženy, priblížil sa k hriechu pri samotnom žriedle, ktorým vošiel do tohto sveta. Práve preto sa musel narodiť zo ženy, aby to mohol urobiť. Tiež na Neho bola položená nepravosť v skutočných hriechoch nás všetkých.

Tak boli na Neho položené všetky hriechy sveta, od počiatku až do konca – hriech ako taký, i hriechy spáchané nami. Hriech vo svojej náchylnosti a hriech v skutku: dedený hriech v nás, ktorý sme nespáchali a hriech, ktorý páchame.

Len tak mohla byť na Neho položená nepravosť všetkých nás. Len keď sa podriadil zákonu dedičnosti, mohol preniknúť k hriechu v jeho plnosti a skutočnej miere. Bez toho by na Neho mohli byť vložené naše hriechy, ktoré boli skutočne spáchané, s vinou a odsúdením, ktoré k nim patria. Ale okrem toho je v každom človeku rôznymi spôsobmi **náchylnosť** k hriechu, zdedená po predchádzajúcich pokoleniach, ktorá ešte nevyvrcholila v spáchaní hriechu, ale je v stálej pohotovosti, aby sa pri vhodnej príležitosti rozhorela v skutočne spáchanom hriechu. Príkladom toho je Dávidov veľký hriech (Ž 51,5; 2 Sam 11,2).

Čo sa týka vyslobodenia z hriechu, nestačí, aby sme boli zachránení od tých hriechov, ktoré sme skutočne spáchali. Musíme byť uchránení od spáchania ďalších. Aby sa tak mohlo stať, musíme čeliť tejto dedičnej náchylnosti k hriechu a podmaniť si ju. Musíme sa stať vlastníčkmi sily, ktorá nás uchráni pred hrešením – sily, ktorá porazí túto náchylnosť, túto dedičnú tendenciu hrešiť, ktorá je v nás.

Všetky naše hriechy, ktoré sme skutočne spáchali, boli položené na Neho, boli Mu pripočítané, aby Jeho spravodlivosť mohla byť položená na nás a byť nám pripočítaná. Bola na Neho vložená aj naša náchylnosť k hriechu tým, že sa stal telom, že sa narodil zo ženy, že mal také isté telo a krv ako my, aby sa Jeho spravodlivosť mohla skutočne prejavovať v našom každodennom živote.

Tak čelil hriechu v tele, ktoré vzal a zvíťazil nad ním, ako je napísané: "*Boh poslal svojho vlastného Syna v podobe hriešneho tela a pre hriech odsúdil hriech v tele*" (Rim 8,3). A tiež: "*On je náš pokoj,... zrušil vo svojom tele nepriateľstvo.*"

A tak ako boli skutočne spáchané hriechy pripočítané Jemu, aby Jeho spravodlivosť mohla byť pripočítaná nám, tak keď v tele čelil náchylnosti k hriechu a premohol ju a v tom istom tele prejavil spravodlivosť, uschopňuje nás v Ňom, a Jeho v nás, aby sme v tom istom tele čelili tej istej náklonnosti k hriechu, premohli ju a zjavovali spravodlivosť v tom istom tele.

Je to teda tak, že za hriechy, ktoré sme skutočne spáchali, za minulé hriechy, je nám **pripočítaná** Jeho spravodlivosť, pretože naše hriechy boli pripočítané Jemu. A aby sme nehrešili, Jeho spravodlivosť je nám **udelená** v našom tele, pretože ono bolo so svojou náchylnosťou k hriechu udelené Jemu. Takto je teda úplným Spasiteľom. Zachraňuje od všetkých hriechov, ktoré sme skutočne spáchali a práve tak od tých, ktoré by sme spáchať mohli, keby sme žili oddelene od Neho.

Keby nevezal to isté telo a krv, aké majú ľudia, s náchylnosťou k hriechu, akú filozofiu alebo dôvod by mal Jeho rodokmeň, udaný v Písme? Pochádzal z Dávida, Abraháma, Adama a tým, že sa narodil zo ženy, siahol ešte viac späť za Adama, k počiatku hriechu vo svete.

V tom rodokmeni je Jehojakím, ktorý bol pre svoju bezbožnosť "*pochovaný ako osol, vyvlečený a vyvrhnutý von za brány Jeruzalema*" (Jer 22,19), Manasses, ktorý spôsobil, že Júda robil "*horšie ako pohanovia*" (2 Kr 21,11), Acház, ktorý "*obnažil Júdu a hrešili veľmi proti Hospodinovi*", Rechabeám, ktorý sa narodil zo Šalamúna, keď sa ten odvrátil od Hospodina, samotný Šalamún, ktorý sa narodil z Dávida a Betšeby. Je tam aj Rút, Moábka Rachab, ako aj Abrahám, Izák, Jesse, Asa, Jozafat, Hezekiáš a Joziáš. Najhorší s najlepšimi. A zlé činy dokonca tých najlepších sú zaznamenané práve tak ako tie dobré. A v celom tomto rodokmeni je sotva niekto, koho život by bol zaznamenaný bez nejakého zlého skutku.

A na konci takého rodokmeňa stojí, že "*Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami*". Na konci takého rodokmeňa sa „*narodil zo ženy*“. V takej rodovej línii poslal Boh "*svojho*

vlastného Syna v podobe hriešneho tela" (Rim 8,3). A taký pôvod, taký rodokmeň pre Neho niečo znamenal, práve tak, ako znamená pre každého iného človeka pod veľkým zákonom, podľa ktorého sú neprávosti otcov navštevované na deťoch do tretieho a štvrtého pokolenia. Znamenal preňho všetko v hrozných pokušeniach na púšti pokúšania i počas celej Jeho púte v tele.

Takto boli na Neho vďaka dedičnosti a pripočítaniu „vložené hriechy sveta“. A takto obťažovaný a nesmierne znevýhodnený prešiel víťazne územím, na ktorom zlyhal prvý pár, u ktorého nebol ani náznak nejakej nevýhody.

Svojou smrťou zaplatil pokutu za všetky skutočne spáchané hriechy a tak môže právom udeliť svoju spravodlivosť všetkým, ktorí sa ju rozhodnú prijať. Odsúdením hriechu v tele a zrušením nepriateľstva v tele oslobodzuje od moci zákona dedičnosti a tak môže spravodlivo udeliť svoju božskú prirodzenosť a moc pozdvihnúť sa ponad ten zákon a držať nad ním každého človeka, ktorý Ho prijme.

A tak je napísané: "*Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo sú pod zákonom a aby sme dostali synovstvo*" (Gal 4,4). A "*Boh poslal svojho Syna v podobe hriešneho tela a pre [kvôli] hriech[u] odsúdil hriech v tele, aby sa splnila požiadavka zákona v nás, ktorí žijeme nie podľa tela, ale podľa Ducha*" (Rim 8,3.4). A "*On je náš pokoj,... zrušiac vo svojom tele nepriateľstvo,... aby tých dvoje [Boha a človeka] stvoril v sebe v jedného nového človeka činiac pokoj*" (Ef 2,14.15).

Teda "*vo všetkom sa musel pripodobniť bratom.... A pretože sám trpel, keď bol pokúšaný, môže pomáhať tým, čo sú pokúšaní*" (Žid 2,17.18).

Či už ide o pokušenie zvnútra alebo zvonku, On je dokonalým štítom proti všetkému a dokonale zachraňuje všetkých, ktorí prichádzajú k Bohu skrze Neho.

Boh poslal svojho vlastného Syna v podobe hriešneho tela, Kristus vzal na seba našu hriešnu a degenerovanú prirodzenosť a Boh v tej prirodzenosti ustavične prebýva s Ním a v ňom – tým Boh všetkým ľuďom navždy ukázal, že na tomto svete niet človeka, ktorý by bol taký obťažovaný hriechmi alebo taký stratený, že by Boh neprebýval s ním a v ňom rád, aby ho z toho všetkého spasil a viedol ho po ceste Božej spravodlivosti.

Jeho meno je teda určite Immanuel, čo znamená „Boh s nami“ "

8. Vo všetkom podobný

Zvlášť by sme si mali všimnúť, že v prvej a druhej kapitole listu Židom sa myšlienka a diskusia o Kristovej osobe týka hlavne prirodzenosti a podstaty. U Fil 2,5-8 je predstavená myšlienka Kristovho vzťahu k Bohu a k človeku, hlavne v prirodzenosti a podobe. Teda: "*Nech je také zmýšľanie vo vás, aké bolo aj v Kristovi Ježišovi, ktorý súc v podobe Boha nepovažoval toho za lúpež byť rovný Bohu, ale sám seba zmaril prijímúc podobu sluhu a stal sa podobným ľuďom a súc v spôsobe nájdený ako človek ponížil sa stanúc sa poslušným až po smrť, a to po smrť kríža*" (Fil 2,5-8).

Keď Ježiš zmaril sám seba, stal sa človekom a Boh bol zjavený v Človeku. Keď Ježiš zmaril sám seba, na jednej strane sa objavil človek a na druhej Boh. Tak sa v ňom Boh a človek stretávajú v pokoji a stávajú sa jedným: "*Lebo On je náš pokoj, ktorý učinil oboje [Boha a človeka] jedno, ... zrušiac vo svojom tele nepriateľstvo,... aby tých dvoje [Boha a človeka] stvoril v sebe v jedného nového človeka činiac pokoj*" (Ef 2,14.15).

§ Ten, ktorý bol v podobe Boha, vzal podobu človeka.

§ Ten, ktorý bol rovný s Bohom, stal sa rovným človeku.

§ Ten, ktorý bol Stvoriteľom a Pánom, sa stal stvorením a sluhom.

§ Ten, ktorý bol v podobe Boha, sa narodil v ľudskej podobe.

§ Ten, ktorý bol Bohom a Duchom, sa stal človekom a telom (J 1,1.14).

Toto neplatí len o podobe, ale aj o podstate. Lebo Kristus bol ako Boh vo svojej prirodzenosti, v samotnej podstate. Narodil sa v podobe ľudí v tom zmysle, že bol ako oni v prirodzenosti i samotnej podstate.

Kristus bol Boh. Stal sa človekom. A keď sa stal človekom, bol ním práve tak skutočne ako bol Bohom.

Stal sa človekom, aby ho mohol vykúpiť.

Prišiel k človeku tam, kde je, aby ho priviedol k sebe, tam, kde bol a je On.

A aby človeka vykúpil z toho, čím je, stal sa tým, čím človek je:

§ Človek je telo (1 Moj 6,3; J 3,6).	§ "A Slovo sa stalo telom ." (J 1,14; Žid 2,14).
§ Človek je pod zákonom (Rim 3,19).	§ Kristus sa „ narodil pod zákonom “ (Gal 4,4).
§ Človek je pod kľatbou . (Gal 3,10; Zach 5,1-4)	§ Kristus sa stal kľatbou (Gal 3,13).
§ Človek je predaný hriechu (Rim 7,14) a obťažný nepravosťou (Iz 1,4).	§ A "Hospodin uvalil na Neho nepravosť všetkých nás " (Iz 53,6).
§ Človek je " telo hriechu " (Rim 6,6).	§ A Boh " Ho učinil hriechom " (2 Kor 5,21).

Tak doslovne "*sa vo všetkom musel pripodobniť svojim bratom*".

Nesmieme však nikdy zabudnúť, ustavične a navždy musíme mať na pamäti a v srdci, že Kristus ničím z tohto ohľadom človeka, tela, hriechu a kľatby nebol nikdy sám od seba alebo vo svojej pôvodnej prirodzenosti či z vlastnej chyby. Všetkým týmto „sa stal“. "*Vzal na seba podobu sluhu (otroka) a stal sa podobným ľuďom*" (Fil 2,7).

A všetkým týmto, čím predtým nebol, sa Kristus „stal“, aby sa človek mohol teraz a navždy stať tým, čím nebol.

§ Kristus bol Syn Boží. Stal sa Synom človeka, aby sa ľudskí synovia mohli stať synmi Božími (Gal 4,4; 1 J 3,1).

§ Kristus bol Duch (1 Kor 15,45). Stal sa telom, aby sa človek, ktorý je telo, mohol stať duchom (J 3,6; Rim 8,8-10).

§ Kristus, ktorý bol v podstate božskej prirodzenosti, sa stal účastníkom ľudskej prirodzenosti, aby sme my, ktorí máme ľudskú prirodzenosť, „*mali účasť na Božej prirodzenosti*“ (2 Pt 1,4).

§ Kristus, ktorý nepoznal hriechu, sa stal hriechom, ba hriešnosťou človeka, aby sme sa my, ktorí sme nepoznali spravodlivosť, mohli stať spravodlivosťou, Božou spravodlivosťou.

§ A Božia spravodlivosť, ktorou sa v Kristovi človek stáva, je skutočná spravodlivosť. A tak hriech ľudí, ktorým sa Kristus stal v tele, bol skutočný hriech.

§ Práve tak isto, ako boli naše hriechy, kým boli na nás, pre nás skutočné, keď boli položené na Neho, stali sa pre Neho skutočnými hriechmi. Práve tak isto, ako sa u nás s týmito hriechmi spája vina, spájala sa s nimi aj u Neho, keď boli na Neho vložené.

§ Práve tak, ako bol pre nás pocit odsúdenia a sklúčenosti pre naše hriechy skutočný, keď spočívali na nás, presne ten istý pocit odsúdenia a sklúčenosti kvôli vine za tieto hriechy si uvedomoval On, keď boli tieto naše hriechy položené na Neho.

Tak boli vina, odsúdenie a sklúčenosť z poznania hriechu Jeho – boli faktom v Jeho vedomej skúsenosti – presne tak, ako vždy v živote ktoréhokoľvek hriešnika, ktorý kedy žil na zemi. A táto úchvatná pravda prináša každej hriešnej duši na svete slávnú pravdu, že *"spravodlivosť Božia"* a odpočinok, pokoj a radosť z nej sú skutočnosťou vo vedomej skúsenosti toho, kto na tomto svete verí v Ježiša. Tak skutočne ako v živote ktoréhokoľvek svätého, ktorý bol kedy v nebi.

Ten, ktorý spoznal výšku Božej spravodlivosti, nadobudol aj poznanie o hĺbke hriechov ľudí. Pozná hrozné hĺbky ľudských hriechov, práve tak ako slávu výšok Božej spravodlivosti. A touto *"svojou známosťou ospravedlní môj spravodlivý Služobník mnohých"* (Iz 53,11). Týmto poznaním Jeho môže vyslobodiť každého hriešnika z najväčších hlbok hriechu a vyzdvihnúť ho do najvyššej výšky spravodlivosti – Božej spravodlivosti.

Učinený *"vo všetkom"* takým, ako sme my, vo všetkých ohľadoch bol ako my. Tak úplne, že mohol tak ako my povedať tú istú pravdu: *"Ja nemôžem nič robiť sám od seba"* (J 5,30).

Celkom o Ňom platilo, že v slabosti tela – nášho, ktoré vzal – bol ako človek, ktorý je bez Boha a bez Krista. Lebo len bez Neho nemôžu ľudia urobiť nič. Je napísané, že s Ním a skrze Neho *"všetko vládzem."* Ale o tých, ktorí sú bez Neho, je napísané: *"Bez o mňa nemôžete nič konať"* (J 15,5).

Preto keď o sebe povedal: *"Ja nemôžem nič robiť sám od seba"*, robí to naveky istým, že v tele – kvôli našim slabostiam, ktoré vzal; kvôli našej hriešnosti, zdedenej a skutočnej, ktorá bol vložená na Neho a ktorá Mu bola udelená – bol presne taký, ako je človek, ktorý – v slabosti tela – je obťažovaný hriechmi, skutočnými a zdedenými, a ktorý je bez Boha. A stojac taký slabý, obťažovaný hriechmi a bezmocný ako sme my, v Božej viere vykrikoval: *"Ja budem dúfať v Neho"* (Žid 2,13).

Prišiel *"hladať a spašiť, čo sa stratilo"* (Lk 19,10). A aby tak urobil, prišiel k nám tam, kde sme. Položil sa medzi stratených. *"Počítaný bol s priestupníkmi."* „*Stal sa hriechom.*“ Z postavenia slabosti strateného dôveroval Bohu, že Ho vyslobodí a spasí. Obťažovaný hriechmi sveta a pokúšaný vo všetkom ako sme my, dúfal v Boha a dôveroval Mu, že Ho zachráni pred všetkými tými hriechmi a uchráni Ho pred hrešením (Ž 69,1-21; 71,1-20; 22,1-22; 31,1-5).

A toto je viera Ježišova: toto je bod, kde sa približuje k stratenému, hriešnemu človeku, aby mu pomohla. Lebo bolo dokonale ukázané, že niet človeka na celom šírom svete, pre ktorého by nebolo nádeje v Bohu. Nikto nie je taký stratený, aby nemohol byť v tejto Ježišovej viere zachránený dôverou v Boha. A táto viera Ježiša, ktorou na mieste strateného dúfal v Boha a veril Mu, že spasí od hriechu a dá silu nehrešiť – práve toto Jeho víťazstvo prinieslo každému človeku na svete božskú vieru, ktorou môže každý človek dúfať v Boha, veriť Mu a nájsť Božiu moc, ktorá ho vyslobodí z hriechu a uchráni ho pred hrešením. Tá viera, ktorú prejavoval a skrze ktorú zvíťazil nad svetom, telom a diablom – tá viera je Jeho bezplatným darom každému stratenému človeku na svete. A tak *"tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera"*. A je to viera, ktorej je On Pôvodcom a Dokonávateľom.

Toto je viera Ježišova, daná ľuďom. Toto je viera Ježišova, ktorú musia ľudia prijať, aby boli spasení. Toto je viera Ježišova, ktorú musia teraz v čase posolstva tretieho anjela prijať a zachovať tí, ktorí budú zachránení pred klaňaním sa „šelmie a jej obrazu“

a uschnopení dodržiavať Božie prikázania. Toto je viera Ježišova, na ktorú sa odvolávajú záverečné slová posolstva tretieho anjela: *"Tu sú tí, ktorí zachovávajú prikázania Božie a vieru Ježišovu"* (Zj 14,12).

A toto je hlavné z toho, o čom sme hovorili: *"Máme takého Veľkňaza."* Všetko, čo sme našli v prvej a druhej kapitole listu Židom, je podstatným základom Jeho kňazstva a predchádza ho. Lebo *"sa vo všetkom musel pripodobniť svojim bratom, aby [preto, aby] sa stal milosrdným a verným Veľkňazom čo do vecí u Boha a odpýkal hriechy ľudu. A pretože sám trpel, keď bol pokúšaný, môže pomáhať tým, čo sú pokúšaní"* (Žid 2,17.18).

9. Ďalšie spôsobilosti nášho Veľkňaza

Taká je myšlienka prvých dvoch kapitol listu Židom. A ňou sa otvára tretia kapitola, alebo skôr tá jedna veľká myšlienka pokračuje nádhernou výzvou: *"Preto, svätí bratia, účastníci nebeského povolania, pozorne sa zahľadte na Ježiša, apoštola a veľkňaza nášho vyznania. On je verný Tomu, ktorý Ho ustanovil."* Predstavili sme Krista v tele, ktorý sa stal *"vo všetkom"* podobným ľuďom a našim najbližším príbuzným. Teraz sa od nás žiada, aby sme uvažovali o Jeho vernosti v tom postavení.

Prvý Adam nebol verný. Tento posledný Adam *"bol verný Tomu, ktorý Ho ustanovil, ako aj Mojžiš bol verný v celom jeho [Božom] dome. Ale On je hoden o toľko väčšej slávy ako Mojžiš, o koľko má väčšiu česť staviteľ domu ako dom. Lebo každý dom musí niekto postaviť a ten, kto postavil všetko, je Boh. Aj Mojžiš bol verný v celom Jeho [Božom] dome ako služobník, na svedectvo toho, čo malo byť hovorené. Ale Kristus [bol verný] ako Syn nad celým Jeho domom. A Jeho domom sme my, ak si zachováme smelú dôveru a chválu nádeje až do konca"* (Žid 3,22-6).

Ďalej je citovaný neverný Izrael, ktorý vyšiel z Egypta. Nevošiel do Božieho odpočinku, pretože v Neho neveril. Nasleduje výzva pre nás: *"Bojme sa teda, aby azda o niekom z vás neplatilo, že zaostal, pokiaľ trvá zaslúbenie, že možno vojsť do jeho odpočinku. Ved' aj nám sa ohlasovalo evanjelium rovnako ako aj im. Ale im počuté slovo neosožilo, lebo i keď ho počuli, vierou nezrástli s ním. Do odpočinku vchádzame my, čo sme uverili"*, keď veríme Tomu, ktorý dal sám seba za naše hriechy.

Do odpočinku vchádzame vďaka odpusteniu všetkých našich hriechov, vierou v Toho, ktorý bol verný v každom záväzku a pod každým pokúšením života. Do odpočinku tiež vchádzame a prebývame v ňom, keď sme účastníkmi Jeho vernosti, v ktorej a skrze ktorú budeme tiež verní Tomu, ktorý nás ustanovil. Lebo keď o ňom uvažujeme ako o *"Veľkňazovi nášho vyznania"* v Jeho vernosti, máme vždy brať do úvahy, že *"máme nie veľkňaza, ktorý by nemohol súcitiť s našimi slabosťami, ale veľkňaza, ktorý bol skúšaný vo všetkom, podobne ako my, ale bez hriechu"* (Žid 4,15).

Keďže *"máme nie veľkňaza, ktorý by nemohol súcitiť s našimi slabosťami"*, máme takého, ktorý s nimi súcitiť vie. A to dokáže a aj robí vďaka tomu, že *"bol skúšaný vo všetkom, podobne ako my"* (4,15). Niet ničoho takého, v čom by nejaký človek mohol byť pokúšaný, v čom by On nebol pokúšaný presne tak isto, a pokúšenie cítil presne tak skutočne ako ktorýkoľvek človek. Lenže hoci bol vo všetkom pokúšaný ako my a cítil moc pokúšenia práve tak ako ktokoľvek iný, predsa bol v tom všetkom verný a všetkým prešiel *"bez hriechu"*. A vierou v Neho – v túto Jeho vernosť – môže každý človek čeliť všetkým pokúšeniam a prejsť nimi bez toho, aby zhrešil.

Toto je naša spása, lebo On sa stal telom ako človek a vo všetkom sa musel pripodobniť bratom a byť pokúšaný vo všetkom ako my, *"aby sa stal milosrdným a verným Veľkňazom čo do vecí u Boha"* (2,17). A to nielen preto, aby *"zmieril hriechy ľudu"*, ale tiež aby *"prišiel na pomoc"*— pribehol na pomoc, pomohol a zachránil pred utrpením – *"tým, ktorí sú pokúšaní."* On je náš milosrdný a verný Veľkňaz, ktorý nám pomáha – beží pod nás –

keď sme pokúšaní, aby nás uchránil pred klesnutím pod pokúšením a tak nás podržal, aby sme nezhršli. "Beží pod" nás v našom pokúšení, aby sme pod ním nepadli, ale ho premohli a víťazne nad ním povstali, nezhršiac.

"Vidiac teda, že máme Veľkňaza, ktorí prenikol nebesia, Ježiša Syna Božieho, držíme sa vyznania" (Žid 4,14). A tiež, keď vidíme, že máme takého Veľkňaza, "pristupujme teda so smelou dôverou k trónu milosti, aby sme dostali milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas".

Keď takto uvažujeme o našom Veľkňazovi v Jeho vernosti, je napísané, že "každý veľkňaz, braný z ľudí, ustanovuje sa za ľudí čo do vecí u Boha, aby donášal dary a obeť za hriechy, pretože môže spolucítiť s nevedomými a blúdiacimi, keďže aj sám podlieha slabosti" (Žid 5,1.2).

A práve kvôli tomu, aby bol milosrdným a verným veľkňazom v Božích veciach a aby mnohých priviedol k sláve, ako Vojvodcovi ich spásy sa Mu patrilo, aby "podliehal slabosti", aby bol vyskúšaný pokúšením, aby bol "muž smútku a oboznámený s bolesťou"; teda "vo všetkom" oboznámený s ľudskou skúsenosťou, aby skutočne "spolucítiť s nevedomými a blúdiacimi". Jedným slovom, aby mohol byť „milosrdným a verným Veľkňazom v Božích veciach", svedčalo Mu, aby bol „zdokonalený utrpením" (2,10).

"A nikto si sám neberie tej česti, ale ten, ktorý je volaný od Boha, tak ako aj Áron. A tak aj Kristus, neoslávil sám seba, aby bol veľkňazom, ale Ho oslávil Ten, ktorý prehovoril k Nemu: Môj Syn si Ty, ja som ťa dnes splodil. Ako aj na inom mieste hovorí: Ty si kňaz naveky podľa poriadku Melchizedekovho. Ktorý vo dňoch svojho ľudského tela so silným krikom a so slzami obeťou doniesol prosby a úpenlivé modlitby k Tomu, ktorý Ho mohol zachrániť od smrti, a bol vypočutý pre svoju bohobojnosť. On, hoci bol Syn, naučil sa poslušnosti z toho, čo trpel, a súc zdokonalený [súc skúšaný do dokonalosti vo všetkom], stal sa všetkým, ktorí Ho poslúchajú, pôvodcom večného spasenia, nazvaný súc od Boha veľkňazom podľa poriadku Melchizedekovho" (Žid 5,4-10).

"A nakoľko nie bez prísahy – lebo tamti [z levítskeho kňazstva] sa stali kňazmi bez prísahy, ale On s prísahou tým, ktorý Mu povedal: Pán prisahal a nebude ľutovať: Ty si kňaz na veky podľa poriadku Melchizedekovho – natoľko i lepšej zmluvy stal sa Ježiš ručiteľom" (7,21.22) Tak sa Ježiš nad všetkými ostatnými stal Kňazom Božou prísahou. Preto – a "o toľko viac" - "máme takého Veľkňaza."

A ďalej: "A tamti [podľa poriadku Árona] sa stali viacerí kňazmi preto, že im smrť prekážala trvať navždy; ale On preto, že trvá naveky, má kňazstvo, ktoré neprechádza na iného [nezmeniteľné kňazstvo]" (Žid 7,23.24). Božou prísahou sa stal Kňazom naveky. Stal sa ním tiež "podľa moci nekonečného života" (Žid 7,16). Preto "trvá naveky" a má „nezmeniteľné kňazstvo“. A kvôli tomuto všetkému "môže vždycky dokonale spasit' tých, ktorí skrze Neho prichádzajú k Bohu, vždycky žijúc, aby sa za nich prihováral" (Žid 7,25). A "my máme takého Veľkňaza".

A "nám i svedčalo mať takého veľkňaza, svätého, prostého zla, nepoškvrneného, oddeleného od hriešnikov a ktorý sa stal vyšším nad nebesia, ktorý nepotrebuje každého dňa ako najvyšší kňazi obetovať obeť najprv za svoje vlastné hriechy a potom za hriechy ľudu. Lebo to učinil raz navždy tak, že obetoval sám seba. Lebo zákon ustanovuje za najvyšších kňazov ľudí, ktorí majú slabosť, ale slovo prísahy, ktorá sa udiala po zákone, ustanovuje Syna [Veľkňaza], zdokonaleného na večnosť" (Žid 7,26-28).

10. Zhrnutie

A "zo všetkého, o čom sme hovorili, je hlavné [súhrnom] toto: Máme takého Veľkňaza." A čoho je to „súhrnom“?

1. Že Ten, ktorý bol vyšší ako anjeli, ako Boh, sa stal nižším ako oni, človekom.

2. Že Ten, ktorý bol od prirodzenosti Boh, sa stal prirodzenosťou človekom.
3. Že Ten, ktorý bol vo všetkom ako Boh, sa stal vo všetkom takým, ako človek.
4. Že ako človek bol pokúšaný vo všetkom tak ako ľudia a nikdy nezhrešil, ale bol vo všetkom verný Tomu, ktorý Ho ustanovil.
5. Že ako človek, pokúšaný vo všetkom ako my, súcitil s našimi slabosťami a bol zdokonalený utrpením, aby mohol byť milosrdným a verným Veľkňazom; a Boh Ho povolal, aby bol Veľkňazom.
6. Že Veľkňazom sa stal podľa moci nekonečného života.
7. A že Veľkňazom sa stal Božou prísahou.

Toto sú presné opisy Božieho Slova, ktorých „súhrnom“ je: „*Máme takého Veľkňaza.*“

A predsa je to len časť „súhrnu“. Lebo celý znie: "*Máme takého veľkňaza, ktorý sa posadil po pravici trónu Veličenstva v nebesiach, svätoslužobník svätyne a pravého stánku, ktorý postavil Pán a nie človek*" (8,1.2).

Na zemi bola svätyňa, ktorú postavil a urobil človek. Pravda, stalo sa tak podľa pokynov Hospodina, ničmenej je veľmi odlišná od svätyne a pravého stánku, ktorý postavil sám Pán a nie človek – práve taká odlišná, ako sa líši ľudské dielo od Božieho.

Tá "svetská svätyňa" a jej služba sú popísané u Žid 9 a ich význam je vysvetlený stručnejšie, než by inak bolo možné. Preto citujeme Žid 9,2-12: "*Lebo ustrojený bol prvý stánok, v ktorom bol svietnik a stôl a predloženie chlebov, a ten sa nazýva svätyňa. A za druhou oponou bol stánok, zvaný svätyňa svätých, ktorý mal zlatý oltár na kadenie a truhlu zmluvy zo všetkých strán pokrytú zlatom, v ktorej bolo zlaté vedierko, obsahujúce mannu, potom palica Áronova, ktorá bola zakvitla, a dosky zmluvy. A nad ňou, nad truhlou, cherubi slávy, zatôňujúci pokrývku, zvanú zľutovnica, o ktorých veciach hovoriť dopodrobna nie je teraz možné. Keď bolo toto všetko takto zariadené, do prvého stánku vchádzajú každého času kňazi, konajúci svätoslužby, ale do toho druhého raz za rok sám jediný najvyšší kňaz, nie bez krvi, ktorú ta nesie v obeť za seba a za nevedomostné hriechy ľudu, čím dáva Svätý Duch najavo, že ešte nie je zjavená cesta do svätyne, kým ešte prvý stánok má svoje státie, a ktorý je podobenstvom na terajší čas, v ktorom sa donášajú v obeť dary a obete, ktoré nemôžu v svedomí zdokonaľiť toho, kto svätoslúži, jedine na základe pokrmov, nápojov a rozličných umývaní, čo všetko sú telesné ustanovenia, uložené do času napravenia. Ale keď prišiel Kristus, veľkňaz budúceho dobrého, väčším a dokonalejším stánkom, nie učeným rukou, to jest nie stánkom tohto stvorenia, ani nie krvou kozlov a teliat, ale svojou vlastnou krvou vošiel raz navždy do svätyne vynájduc večné vykúpenie*".

Tá svätyňa bola len "podobenstvom" a síce "na terajší čas." Kňazi a veľkňazi v nej slúžili a prinášali dary i obete. Ale všetko toto kňazstvo, služba, dary a obete boli rovnako ako svätyňa len "podobenstvom pre terajší čas," lebo to všetko "*nemohlo v svedomí zdokonaľiť toho, kto svätoslúžil*".

Tá svätyňa a samotný svätostánok boli len vyobrazením svätyne a pravého stánku, ktoré postavil Pán a nie človek.

Veľkňaz tej svätyne znázorňoval Krista, ktorý je Veľkňazom svätyne a pravého stánku.

Služba veľkňaza v pozemskej svätyni bola len predobrazom služby Krista, nášho Veľkňaza, "*ktorý sa posadil po pravici trónu Veličenstva v nebesiach, svätoslužobník svätyne a pravého stánu, ktorý postavil Pán a nie človek*" (Žid 8,1.2).

Obete kňazov slúžiacich v pozemskej svätyni boli len podobenstvom obete Krista, skutočného Veľkňaza, v Jeho svätoslužbe v svätyni a pravom stánku.

Tak bol Kristus skutočnou podstatou a významom všetkého kňazstva a svätyňovej služby na zemi, a ak sa čokoľvek z nej odohralo bez tohto významu, bolo to jednoducho nezmyselné. A práve tak istotne ako je Kristus skutočným Kňazom kresťanstva a Jeho predobrazom bolo levítske kňazstvo, tak istotne svätyňa, v ktorej slúži, je pravou kresťanskou

svätyňou a jej predobrazom bola pozemská svätyňa so slúžiacimi Levítmi. A tak je napísané: *"Lebo keby bol na zemi, ani by nebol kňazom, keď sú kňazi, ktorí podľa zákona obetujú dary a ktorí svätoslúžia obrazu a tóni nebeských vecí, ako povedal Boh Mojžišovi, keď mal robiť stán: Hľad', vraj, aby si učinil všetko podľa vzoru, ktorý ti bol ukázaný na vrchu"* (Žid 8,4.5).

"Bolo teda nevyhnutne potrebné, aby sa obrazy vecí, ktoré sú v nebesiach, tým [pozemskými obeťami] očisťovali, ale samy nebeské lepšími obeťami ako tieto. Lebo Kristus nevošiel do svätyne učinenej rukou, protiobrazu to pravej, ale do samého neba ukázať sa teraz tvári Božej za nás" (Žid 9,23.24). A v "samotnom nebi," v kresťanskom zriadení, bolo vidieť Boží trón a zlatý oltár a anjela so zlatou kadidelnicou, obetujúceho kadidlo s modlitbami všetkých svätých. *"A vystúpil dym kadív s modlitbami svätých z ruky anjela pred Bohom"* (Zj 4,5; 8,2-4). V tom istom čase bolo v Jeho chráme vidno aj archu Jeho zmluvy (Zj 11,19; 15,5-8; 16,1) a ďalej *"sedem ohnivých lúč pred trónom"* (Zj 4,5). A tiež tam bolo vidno kohosi ako Syna človeka, odetého vo veľkňazskom rúchu (Zj 1,13).

Tam je teda kresťanská svätyňa, ktorú znázorňovala bývalá svätyňa, práve tak ako kresťanské veľkňazstvo, ktorého predobrazom bolo levítske kňazstvo. A v tejto kresťanskej svätyni slúži Kristus, náš Veľkňaz, práve tak ako v tej niekdajšej pozemskej svätyni slúžilo niekdajšie kňazstvo. A *"súhrnom toho, o čom sme hovorili, je toto: Máme takého Veľkňaza, ktorý sa posadil po pravici trónu Veličenstva v nebesiach, svätoslužobník svätyne a pravého stánu, ktorý postavil Pán a nie človek"* (Žid 8,1.2).

11. Aby som býval medzi nimi

Keď dal Pán Izraelu pôvodné pokyny o postavení svätyne, ktorá mala byť podobnosťou pre terajší čas, povedal: *"Nech mi spravia svätyňu, aby som býval uprostred nich"* (2 Moj 25,8).

Zámerom svätyne bolo, aby mohol "bývať medzi nimi". Úplnejšie to vyjadruje v nasledujúci text: *"A tam budem prichádzať k synom Izraelovým, a stánok ["Izrael"] bude posvätený mojou slávou. A posväťím stán zhromaždenia a oltár a posväťím Árona i jeho synov, aby mi konali kňazskú službu. A budem bývať uprostred synov Izraelových a budem im Bohom. A poznajú, že ja som Hospodin, ich Boh, ktorý som ich vyviedol z egyptskej zeme, aby som býval v ich strede, ja Hospodin, ich Boh"* (2 Moj 29,43-46; tiež 3 Moj 26,11.12).

Zámerom nebolo, aby Boh býval medzi nimi jednoducho a len tak, že uprostred izraelského tábora bude postavený svätostánok. Izrael urobil túto veľkú chybu v chápaní svätostánku a takmer celkom stratil zo zreteľa skutočný účel svätyne. Keď bol svätostánok zhotovený a postavený uprostred ich tábora, mnohí Izraeliti predpokladali, že to stačí. Domnievali sa, že to je spôsob, ako bude Boh prebývať medzi nimi.

Je pravda, že Boh býval vo svätyni ako Šekinah. Ale svätyňa s jej veľkolepým zariadením, stojaca uprostred tábora – to nebolo všetko. Okrem nádhernej stavby a jej zariadenia tam boli obeť ľudí a obeť za ľudí. Boli tam kňazi vo svojej ustavičnej službe a veľkňaz vo svojej svätoslužbe. Bez nich by bola táto svätyňa pre Izrael prakticky prázdna vec, hoci v nej býval Hospodin.

A aký bol zmysel a zámer týchto vecí? Nože sa pozrime: keď niektorý Izraelita „urobil čosi proti niektorému Hospodinovmu prikázaniu ohľadom vecí, ktoré by sa nemali robiť“ a bol teda „vinný“, potom „z vlastnej slobodnej vôle“ priniesol k dverám svätostánku svojho obetného baránka. Skôr, ako bol baránok obetovaný, ten, ktorý ho priviedol, položil ruky na jeho hlavu a vyznal svoje hriechy a "bolo prijaté urobiť zmierenie za neho". Potom ten, ktorý baránka priviedol a vyznal svoje hriechy, baránka zabil. Jeho krv bola zachytená do nádoby. Trochou krvi sa pokropilo okolie oltára na spaľované obeť, ktorý bol pri dverách do svätostánku; trochu z nej sa dalo *"na rohy oltára, na ktorom sa kadí kadivo voňavých vecí pred Hospodinom, ktorý to oltár je v stáne zhromaždenia"*, trochu z nej sa pokropilo

"*sedemkrát pred Hospodinom pred oponou svätyne*" a celý zvyšok sa vylial "*k základu oltára na zápaly, ktorý je pri dverách stánu zhromaždenia*" (3 Moj 4,6.7). Samotný baránok bol spálený na oltári pre spaľované obete. A o celej tejto službe je na záver napísané: "*A kňaz pokryje na ňom [urobí zmierenie za] jeho hriech, ktorým zhrešil, a odpustí sa mu*" (3 Moj 4,35). Aj pre prípad hriechu a vyznania celého zhromaždenia bola podobná služba; vykonávala sa ustavične, ráno a večer, v záujme celého zhromaždenia. Ale či už boli služby individuálne alebo všeobecné, na záver bolo vždy vyhlásené: "*Kňaz urobí zmierenie za neho [alebo nich] a bude mu odpustené*" (pozri 3 Moj, 1-5).

Kolobeh svätyňovej služby sa dokončoval každý rok. A ten deň, desiaty deň siedmeho mesiaca, bol zvláštnym „dňom zmierenia“ alebo očistenia svätyne. V ten deň sa služba ukončila v svätyni svätých. Ten deň bol „raz každý rok“, keď „samotný Veľkňaz“ vošiel do svätyne svätých. A o veľkňazovi a jeho službe v ten deň je napísané: "*A urobí zmierenie za svätú svätyňu i stán zhromaždenia i oltár. A urobí zmierenie (pokryje hriech) i za kňazov i všetok ľud zhromaždenia*" (3 Moj 16,2-34; Žid 9,2-8).

Služby v svätyni, prinášanie obetí a služba kňazov a samotných veľkňazov, bola teda na zmierenie, odpustenie a odstránenie hriechov ľudu. Kvôli hriechu a vine, kvôli tomu, že „spravili niečo proti niektorému z prikázaní Hospodinových ohľadom vecí, ktoré sa nemali robiť“, muselo sa urobiť zmierenie a získať odpustenie. Zmierenie (angl. atonement) je doslova jednotnosť (at-one-ment). Hriech a vina ich odlúčili od Boha. Týmito službami sa stali jedno (at-one) s Bohom. Odpustiť (angl. forgive) je doslovne „dať za“ (give-for). Odpustiť hriech znamená „dať za hriech“. Odpustenie hriechu prichádza jedine od Boha. Čo dáva Boh, čo dal Boh za hriech? Dal Krista – a Kristus „dal sám seba za naše hriechy“ (Gal 1,4; Ef 2,12-16; Rim 5,8-11).

Preto keď jednotlivci alebo celé zhromaždenie Izraela zhrešili a túžili po odpustení, pred ich očami bol vyriešený celý problém a plán odpustenia, zmierenia a spásy. Obeť bola prinášaná s vierou v tú obeť, ktorú Boh už priniesol, keď dal svojho Syna za hriech. V tejto viere prijal Boh hriešnikov a oni za svoj hriech prijali Krista. Tak sa stali jedno s Bohom a tak Boh prebýval uprostred nich, čiže prebýval v každom srdci a zotrval v každom živote, aby srdce i život urobil "*svätým, nevinným, bezúhonným a oddeleným od hriešnikov*". Svätostánok bol umiestnený uprostred izraelského tábora ako príklad, podobenstvo a pripomienka pravdy, že Boh bude prebývať uprostred každého jednotlivca (Ef 3,16-19).

Niektorí z toho národa v každej dobe videli v svätyni túto veľkú spásnu pravdu. Ale Izraelu ako celku vo všetkých dobách táto myšlienka unikala. Zastavili sa pri predstave, že Boh prebýva vo svätostánku uprostred tábora, preto nedosiahli Jeho vlastnú osobnú prítomnosť, prebývajúcu v ich osobných životoch. Primerane tomu sa ich uctievanie stalo len vonkajším a formálnym, skôr než vnútorným a duchovným. Ich vlastné životy preto zostali nezmenené a nesväté. A tak tí, ktorí vyšli z Egypta postrádali tú veľkú vec, ktorú Boh pre nich mal a "*popadali na púšti*" (Žid 3,17-19).

Tú istú chybu urobil ľud po príchode do Kanaánu. Záviseli od Hospodina, prebývajúceho vo svätostánku a nechceli pripustiť, aby bol stánok s jeho službou prostriedkom Božieho prebývania v nich samých skrze vieru. Následkom toho bezbožnosť v ich životoch narastala. Boh preto dovolil zničenie svätostánku a upadnutie Božej truhly zmluvy do zajatia pohanov (Jer 7,12; 1 Sam 4,10-22), aby sa Ho ľud naučil chápať, hľadať a uctievať individuálne a aby tak býval s nimi osobne.

Svätostánok s jeho službami obnovil u Izraelitov po asi storočnej neprítomnosti Dávid. Neskôr bol prenesený do veľkého chrámu, postaveného Šalamúnom. Lenže jeho pravý účel postupne zišiel z očí. Formalizmus a s ním spojená bezbožnosť v Izraeli stále viac narastali, až bol Hospodin donútený zvolať: "*Nenávidím, zavrhol som vaše sviatky a nezavoniam vaše slávnostné zhromaždenia. Lebo ak mi aj budete obetovať zápalné obete a svoje obilné dary obetné, nebudú mi príjemné, a na pokojné obete vášho vykrmeneho dobytku sa nepozriem.*"

Odstráň odo mňa hukot svojich piesní, ani hudbu tvojich hárf nechcem počuť. A tak nech sa valí súd ako vody a spravodlivosť ako nevysychajúci potok mocný" (Ámos 5,21-24).

Aj v Judsku bol nútený vysloviť prostredníctvom Izaiáša podobnú žiadosť: *"Počujte slovo Hospodinovo, vy, kniežatá Sodomy; pozorujte ušami zákon nášho Boha, vy, ľud Gomory! Načo mi je to množstvo vašich bitných obetí? hovorí Hospodin. Nasýtil som sa zápalných obetí baranov i tuku vykrmeného dobytká a krvi juncov, oviec a kôz nie som žiadostivý. Keď prichádzate, aby ste sa ukázali pred mojou tvárou, ktože to kedy vyhľadával z vašej ruky, aby ste šliapali moje nádvorie? Nedonášajte viacej obilných darov klamných: kadivo mi je ohavnosťou; čo do novmesiaca, soboty a zvolávania zhromaždenia, nemôžem znieť neprávosti ani sviatočného davu bezbožného. Vaše novmesiace a vaše výročité slávnosti nenávidí moja duša; stali sa mi bremenom: ustal som od nesenia. Preto keď rozprestierate svoje ruky, zakrývam svoje oči pred vami, ba i keď množíte modlitbu, nečujem; vaše ruky sú plné krvi. Umyte sa, očistite sa, odstráňte zlosť svojich skutkov pred mojich očí, prestaňte zle robiť! Učte sa dobre robiť, hľadajte súd, dopomáhajte utlačenému k právu, súďte súd siroty, zastaňte sa práva vdovy. Nože podte a pravoťme sa potom! hovorí Hospodin: Keby boli vaše hriechy ako šarlát, budú biele ako sneh; keby boli červené ako červec, budú ako vlna" (Iz 1,10-18).*

Ale jeho prosby zostali nepovšimnuté. Izraeliti boli kvôli svojej bezbožnosti odvedení do zajatia a ich krajina bola ponechaná spustošená. Podobný osud visel nad Judskom. A predsa malo toto nebezpečenstvo hroziace Judsku tú istú veľkú príčinu, ktorú sa Hospodin vždy snažil naučiť národ a ktorú sa naučiť nevedeli: že totiž chrám a Božiu prítomnosť v ňom mali považovať za veľký záver, nielen za prostriedok skutočného zámeru, a síce, že pomocou chrámu a služby v ňom, prinášajúcej odpustenie a zmierenie, chce Ten, ktorý v chráme prebýva, bývať v nich samých. A tak sa Pán znovu pravotil so svojím ľudom cez Jeremiáša, aby ich zachránil pred touto chybou a dal im vidieť a prijať veľkú pravdu o skutočnom význame a zámere chrámu a chrámovej služby.

Tak povedal: *"Hľa, vy sa nadejete na lživé slová, bez toho, že by prospeli. Či azda budete kradnúť, zabíjať, cudzoložiť, prisahať falošne, kadieť Bálovi a chodiť za inými bohmi, ktorých neznáte a potom prídete a postavíte sa pred mojou tvárou v tomto dome, nad ktorým je menované moje meno, a poviete: Sme vytrhnutí; aby ste mohli páchať všetky tie ohavnosti? Či je tento dom, nad ktorým je menované moje meno, pelešou lotrov vo vašich očiach? Hľa, ja to vidím, hovorí Hospodin. Lebo nože choďte na moje miesto, ktoré je v Šíle, kde som bol dal tam na počiatku bývať svojmu menu, a vidzte, čo som mu učinil pre zlosť svojho ľudu Izraela! A tak teraz pretože páchate všetky tie skutky, hovorí Hospodin, a pretože som vám hovoril vstávajúc skoro za rána a hovoriac znova a znova, a nepočuli ste, a keď som vás volal, nezvali ste sa, preto učiním domu, nad ktorým je menované moje meno, na ktorý sa vy nadejete, a miestu, ktoré som vám dal i vašim otcom, ako som učinil Šílu. A odvrhnem vás preč od svojej tváre ako som odvrhol všetkých vašich bratov, všetko semeno Efraimovo. A ty sa nemodli za tento ľud ani nepozdvihuj za nich prosebného kriku a modlitby, ani nedobíjaj do mňa, lebo ťa nevypočujem" (Jer 7,8-16). „Oj, aby moja hlava bola vodou a moje oko prameňom slz, aby som oplakával vo dne i v noci pobitých dcéry svojho ľudu! Oj, aby som mal na púšti príbytok počestných na noc, aby som opustil svoj ľud a odišiel od nich! Lebo všetci sú cudzoložníkmi, zberbou spreneverilcov. Naťahujú svoj jazyk sťa svoje lučište ku ľži. Ale nie za pravdu sú oni mocní v zemi, lebo idú zo zlého do zlého a mňa neznajú, hovorí Hospodin" (Jer 9,1-3).*

Čo konkrétne boli tie „lživé slová“, v ktoré títo ľudia verili? Tu sú: *"Nenadejte sa na lživé slová, že vraj chrám Hospodinov, chrám Hospodinov, chrám Hospodinov je to" (Jer 7,4).* Je teda dokonale jasné, že hoci ľud prechádzal rôznymi formami bohoslužby a chrámovej služby, bola to pre nich len a len forma. Zmysel chrámu a služieb v ňom im načisto unikal. Božím výhradným zámerom bolo zmeniť a posvätiť životy ľudí tým, že bude prebývať v nich